

Czyt. 355.07.

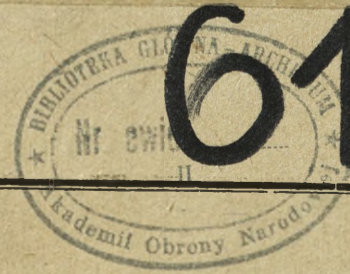
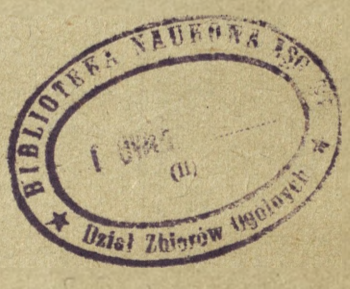
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

INSTYTUT BADAŃ STRATEGICZNO-OBRONNYCH

Do użytku służbowego

ZBIÓR
OGÓLNYCH CHARAKTERYSTYK
PRZYSZŁEJ WOJNY I OPERACJI
(wersja wstępna)
do tematu: PROGNOZA-3

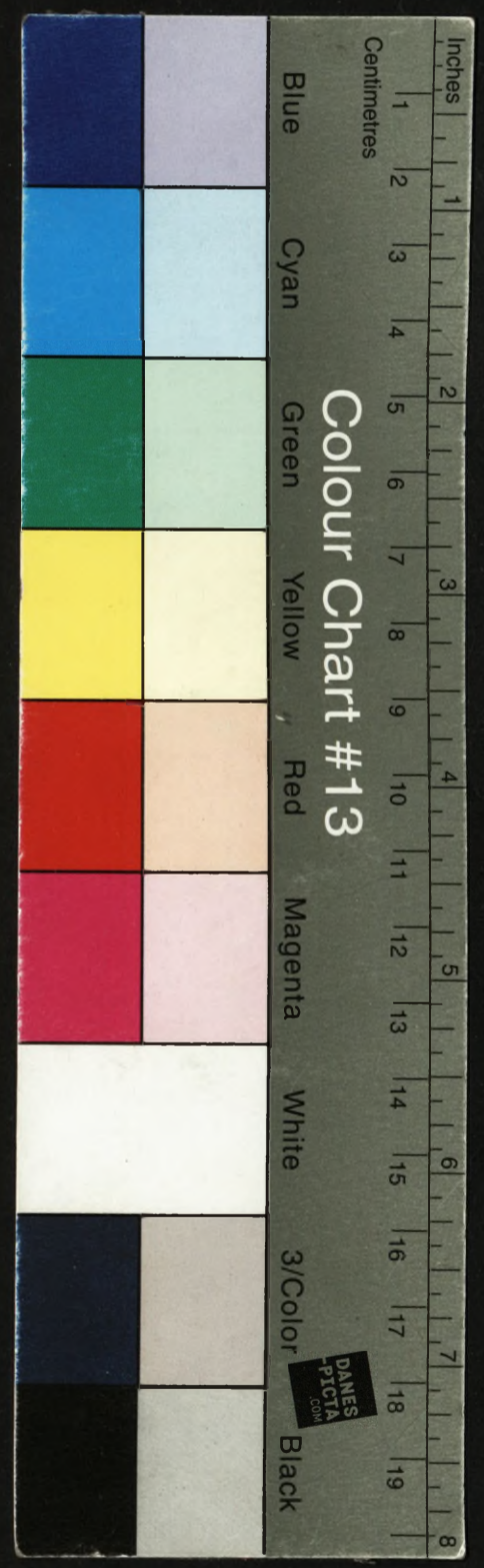
Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej
~~51954~~ 1
05-001234-001-0

61203

WARSZAWA

1986

~~Czyt. 355.07.~~

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

INSTYTUT BADAŃ STRATEGICZNO-OBRONNYCH

Do użytku służbowego

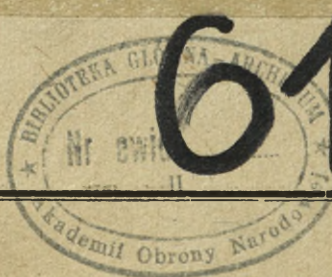
ZBIÓR
OGÓLNYCH CHARAKTERYSTYK
PRZYSZŁEJ WOJNY I OPERACJI
(wersja wstępna)
do tematu: PROGNOZA-3

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej

~~S/954~~ 1

05-001234-001-0

61203

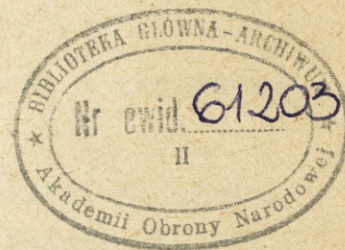
WARSZAWA

1986

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

INSTYTUT BADAŃ STRATEGICZNO-OBRONNYCH

Do użytku wewnętrznego

ZBIÓR
OGÓLNYCH CHARAKTERYSTYK
PRZYSZŁEJ WOJNY I OPERACJI

/wersja wstępna/

do tematu PROGNOZA - 3

~~S/954~~

WARSZAWA

1986

INFORMACJA

Niniejszy "Zbiór ogólnych charakterystyk przyszłej wojny i operacji" powstał w wyniku etapu pośredniego prac nad tematem: "Prognoza przyszłych działań wojennych /w tym operacji i działań bojowych oraz roli poszczególnych rodzajów sił zbrojnych, wojsk służb", pod kryptonimem PROGNOZA-3 zawiera:

1. Ogólną charakterystykę przyszłej ewentualnej wojny i walki zbrojnej - opracowaną przez OZB PROGNOZA-3.
2. Ogólną charakterystykę przyszłych operacji zaczepnych i obronnych - opracowaną przez zespół WWLąd.
3. Ogólną charakterystykę przyszłych operacji i działań bojowych sił powietrznych - opracowaną przez zespół WWLiOPK.

Powyższe ogólne charakterystyki są materiałem wstępnym - tezowym, służącym do dyskusji w zespołach badawczych. Na podstawie tych materiałów oraz wniosków z dalszych badań i dyskusji w zespołach badawczych zostaną opracowane pełne wersje tych charakterystyk. Pełne wersje charakterystyk będą stanowiły podstawę do sporządzenia ostatecznej prognozy przyszłych działań.

W opracowaniu niniejszych materiałów uczestniczyli:

- Poz.1
1. gen.bryg.dr Tadeusz URBAŃCZYK
 2. gen.bryg.prof.dr hab.Lesław DUDEK
 3. płk rez.prof.dr Andrzej MADEJSKI
 4. płk doc.dr hab.Henryk PIEKARSKI
 5. płk dr Mieczysław RESPONDEK
 6. płk dr Józef ZAPIÓR
 7. mjr dr inż.Wiesław BUŁKA
- Poz.2
- 1.xpłk prof.dr Kazimierz NOŻKO
 2. płk doc.dr hab.Henryk PIEKARSKI
 3. płk doc.dr hab.TadeuszPROCAK
- Poz.3
1. płk doc.dr Kazimierz GIERCZAK
 2. płk doc.dr hab.Jan LACHIEWICZ
 3. płk doc.dr hab.Józef SMOTER
 4. mjr dypl.Andrzej JANICKI

Informację opracował:

SEKRETARZ
OGÓLNOAKADEMICKIEGO ZESPOŁU BADAWCZEGO
PROGNOZA-3

płk dr inż.Józef ZAPIÓR

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

INSTYTUT BADAŃ STRATEGICZNO-OBRONNYCH

płk prof.dr Andrzej MADEJSKI

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZYSZLEJ EWENTUALNEJ WOJNY
I WALKI ZBROJNEJ

/Podstawowe założenia i tezy/

Opracowanie wykonano w ramach tematu badawczego
pod kryptonimem PROGNOZA-3

WARSZAWA

STYCZEŃ

1986

"OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZYSZŁEJ EWENTUALNEJ WOJNY
I WALKI ZBROJNEJ"

/Podstawowe założenia i tezy/

Niniejsze założenia i tezy opracowano na podstawie ocen skutków wszystkich, uprzednio zarejestrowanych i opracowanych "zdarzeń przyczynowych". Ponieważ nie wszyscy respondenci, reprezentujący dyscypliny naukowe, udzielili odpowiedzi na zadane im przez nas pytania, oceny powyższych "zdarzeń" nie mogą być uznane za materiał źródłowy pełny i całkowicie pewny. Stanowi on jednak istotną przesłankę do poszerzonych rozważań.

Sformułowane w niniejszym opracowaniu założenia i tezy mają charakter ustaleń ogólnych i wstępnych. Odnoszą się one do warunków i właściwości ewentualnej przyszłej /w perspektywie najbliższych 25 lat/ wojny w ogóle z pewnym tylko zaakcentowaniem sytuacji państw środkowoeuropejskich. Zawierają wnioski nie tylko dla sił zbrojnych ale także, a może przede wszystkim do kierownictw państw, narodów, klas społecznych.

Tylko takie, poszerzone, ich ujęcie daje bowiem podstawę dla sformułowania wiarygodnej charakterystyki wojny i walki zbrojnej, zagrażającej ewentualnie PRL. Będzie to treścią kolejnego opracowania.

1. Podstawowe tendencje w rozwoju sytuacji międzynarodowej.
 - a/ Z jednej strony, narastanie światowych kryzysów: surowcowego i energetycznego, a także - groźnego szczególnie w państwach tzw. trzeciego świata - demograficznego; rosnące tempo niszczenia środowiska naturalnego i wzrostu potrzeb i zadań

związanych z jego ochroną; gwałtowny rozwój globalnych systemów masowej informacji i komunikacji, a z drugiej strony, utrzymujące się lub narastające /aczkolwiek nierównomierne/ tempo rozwoju oświaty i nauki, techniki i technologii, wydolności gospodarczej, oraz różnego rodzaju świadomości społecznej.

Wszystko to [?]czynnikami:

- przyśpieszania procesów narastania sprzeczności społeczno politycznych i ekonomicznych, aż do punktu krytycznego; a jednocześnie
- stymulowania tendencji do potęgowania oraz łączenia wysiłków państw oraz różnych sił społecznych na skalę regionów, kontynentów i globalną w celu zwiększenia możliwości podjęcia bardziej skutecznych środków przeciwdziałania wszelkiego rodzaju zagrożeniom.

b/ Utrzymywanie się, przeciwstawnych ideowo i ustrojowo, zgrupowań państw kapitalistycznych i wysoko rozwiniętych, skupionych wokół USA i socjalistycznych, skupionych wokół ZSRR, a jednocześnie stale narastanie między tymi zgrupowaniami państw sprzeczności przede wszystkim gospodarczych, doprowadzających do nasilania się różnych form walki ekonomicznej i znajdujących swój wyraz także w ostrym wyścigu w sferze nauki, techniki i technologii, w walce dyplomatycznej i informacyjnej, psychologicznej, w sferze propagandy i agitacji itd.

c/ Utrzymanie się a nawet nasilanie się możliwości okresowego narastania sprzeczności wewnątrz obu wymienionych wyżej zgrupowań państw, zarówno na tle ideologicznym i narodowościowym /niekiedy tylko wskutek obciążeń historycznych i

tradycji/ jak i na tle gospodarczym, zdolnych doprowadzić nawet do otwartych form walki i wojny /przykłady z najnowszej historii i współczesności: Grecja i Turcja ; Wietnam i Kambodża; Wietnam i Chiny; Argentyna i Wielka Brytania/.

- d/ Szybki rozwój, wskutek gwałtownego narastania luki ekonomicznej /w tym zadłużenia/, technicznej i cywilizacyjnej, sprzeczności między "bogatą północą" i "biednym południem", powodujący podziały niezależne od wymienionego w punkcie a/; ale rzutujący na rozwój ideologii, świadomości społecznej, polityki, aż do możliwych form ostrych, a nawet wielkiej eksplozji zbrojnego buntu "biednych" włącznie.
- e/ Narastanie możliwości grupowania i łączenia się państw - głównie trzeciego świata - na skutek spowodowanego różnymi okolicznościami, niekiedy zaskakująco gwałtownego wzrostu poczucia solidarności na tle etnicznym, religijnym itp. /przykłady z najnowszej historii i współczesności: powszechne poparcie Libii przez kraje arabskie wskutek "ataku" USA w początku 1986 r., utrzymywanie poczucia wspólnoty narodowej i rzekomej krzywdy wśród Niemców/.
- f/ Narastanie możliwości gwałtownych wybuchów ostrych sprzeczności klasowych, religijnych, światopoglądowych, etnicznych itp. wewnątrz poszczególnych państw pod wpływem zarówno czynników zewnętrznych jak i wewnętrznych, a prowadzących nawet do przewrotów i różnych form wojny domowej /przykłady z najnowszej historii i współczesności: Iran, Chile, Kambodża, Afganistan, Węgry, Czechosłowacja, Polska/.
- g/ Możliwość przesunięcia się, na przełomie i początku XXI wieku, punktu ciężkości polityki światowej z Europy, w obszary

Dalekiego Wschodu i Południa. Czynnikiem sprawczym może być rozwój potęgi gospodarczej, naukowej, demograficznej, militarnej takich państw, jak: Japonia, Chiny, Korea, Tajwan, Singapur, Indie, Egipt, Argentyna, Brazylia, Meksyk, a także - narastające między nimi i wewnątrz nich oraz na styku między państwami tych regionów, a resztą świata /m.in. problem zadłużenia/ - sprzeczności i różnorodne próby ich wyzyskania.

h/ Silna, rosnąca presja w kierunku ograniczenia zbrojeń i wyeliminowania niektórych środków walki może przynieść efekty. Jednakże o rodzaju i skali użycia różnorodnych broni decydują rzeczywiste możliwości nauki, techniki, produkcji - nawet jeśli pewna broń nie zostaną użyte w początkowym okresie wojny, będą one zawsze mogły być użyte w okresie późniejszym.

2. Główne, nasilające się w XX wieku tendencje w rozwoju zjawiska wojny oraz roli /w niej/ walki zbrojnej:

a/ W dziedzinie osiągnięcia celów politycznych środkami przemocy utrzymywanie się tendencji do narastania roli form przemocy niezbrojnej /ekonomicznej i finansowej; naukowej, technicznej i technologicznej; psychologicznej i informacyjnej, dyplomatycznej itp./ popartej argumentem zagrożenia użyciem siły zbrojnej, a jednocześnie malejąca zdolność sił zbrojnych do osiągnięcia przemocą daleko idących, zdecydowanych celów politycznych. /W warunkach światowej wojny jądrowej, wskutek "nadmiaru mocy" niszczenia, brak możliwości osiągnięcia rzeczywistego zwycięstwa, a jednocześnie brak

realnych szans na ograniczenie się obu stron jednakowo w każdej fazie takiej wojny i w każdej sytuacji do stosowania tylko niektórych środków walki. W wojnie ograniczonej terytorialnie ale mającej charakter narodowo lub społecznie wyzwoleniczej osiągnięcie zdecydowanego celu politycznego przy pomocy walki zbrojnej równie trudne ze względu na z jednej strony rosnącą świadomość mas ludowych i skalę ich czynnego zaangażowania, a ze strony drugiej ^{ze względu} na skuteczność nacisku światowej opinii publicznej, uniemożliwiająca zastosowanie przez napastnika wszystkich dostępnych mu środków i metod i powodującą ponoszenie przez ^{niego} nadmiernie dużych strat w dziedzinie stosunków międzynarodowych oraz w dziedzinie wewnętrznych stosunków społecznych. Należy oczekiwać, że zależności te i właściwości będą się nasilać, ale już dziś historia daje na to szereg przykładów: Francja - Algieria; Portugalia-Angola; Belgia-Kongo; USA-Wietnam; USA-Nikaragua, Salwador; Izrael-Liban; rozwój systemu zwanego neokolonializmem itp./.

niezrozumiale paplanie

- b/ Utrzymywanie się tendencji do wzrostu roli niezbrojnych form walki w wojnie; wśród nich coraz wyraźniej wysuwają się na czoło walka w sferze nauki, techniki i technologii, walka ekonomiczna /w tym nakręcanie zbrojeń, zdolne do pauperyzacji wielu społeczeństw/ oraz walka informacyjna i psychologiczna.
- c/ Utrzymywanie się wzrostu zależności sił zbrojnych od:
 - poziomu gospodarki /nowoczesność organizacji; wydajność; wielkość, różnorodność i jakość produkcji; elastyczność i zdolność do innowacji; względna niezależność - także finansowa itp./;

- poziomu nauki, techniki, technologii /wydajność i wszechstronność badań, niezależność, zdolność do szybkich wdrożeń i upowszechnienia osiągnięć itd/;
- poziomu i powszechności oświaty, kultury, cywilizacji oraz wynikającego z nich stanu zorganizowania państwa i społeczeństwa i ich zdyscyplinowania, a także jedności moralno-politycznej;

W rezultacie, ustępujący przeciwnikowi w tych dziedzinach. nie mają dziś właściwie szans na zbudowanie sił zbrojnych, zdolnych do osiągnięcia zwycięstwa w walce z równorzędnym przeciwnikiem.

3. Podstawowe konsekwencje:

3.1. Dla kształtowania się politycznych celów wojen w najbliższym 25 leciu:

a/ Wojna totalna między mocarstwami rozumiana jako działanie celowe w sensie pozytywnym - najmniej i coraz mniej prawdopodobna, możliwa raczej tylko jako akt przypadku lub szaleństwa, ewentualnie niepojętej pomyłki.

Wobec wielkości nadmiaru mocy wzajemnego zniszczenia /oraz stanu zdolności do jej szybkiej odbudowy/ nawet pewne okresy zachwiania równowagi między supermocarstwami nie są w stanie w istocie zmienić tego stanu rzeczy;

b/ Rosnące możliwości wybuchów wojen - z punktu widzenia interesów i realnych możliwości NATO i UW - ograniczonych co do celu politycznego /zatem - odrzucenie tezy o zdecydowanych celach politycznych wojen między kapitalizmem, a socjalizmem/, stosowanych środków walki, uczestników i przestrzeni, prowadzonych przede wszystkim na

peryferiach obu paktów, angażujących poza siłami państw danego regionu ewentualne wydzielone /ale ograniczone co do wielkości/ siły zbrojne niektórych państw NATO i UW, w tym ewentualnie także supermocarstw. Ewentualność udziału w takich wojnach wydzielonych sił zbrojnych państw środkowo-europejskich RFN, NRD, CSRS, PRL raczej niewielka lub żadna. Wojny takie mogą być prowadzone przez mocarstwa imperialistyczne i mieć charakter wojen wyzwoleniczych - z oczywistym splotem w nich także interesów przeciwstawnych obozów społeczno-politycznych lub tylko niektórych państw, pozornie w nie zaangażujących się.

Wojny takie mogą rozpoczynać się jako wojny domowe; szczególnie jest to prawdopodobne w państwach, charakteryzujących się nie dość stabilnymi systemami władzy i nawarstwionymi sprzecznościami wewnątrz społecznymi, zdolnymi w sprzyjających warunkach do spowodowania wybuchu. Mogą one przy tym rozrastać się na zewnątrz, ogarniając ewentualnie terytoria państw sąsiednich, zarówno wskutek interwencji z zewnątrz jak i wskutek ewentualnego istnienia wewnątrz tych państw warunków sprzyjających ku temu. Dotyczy to przede wszystkim państw tzw. trzeciego świata, ale także słabszych wewnętrznie państw obu największych, wrogich sobie układów.

W razie przesunięcia się punktów ciężkości polityki światowej poza Europę i zaangażowanie się supermocarstw w wielki konflikt zbrojny lub w wielkie konflikty zbrojne gdzie indziej - może też zaistnieć możliwość wojny lokalnej i ograniczonej w Europie środkowej, będącej następstwem dążenia RFN do odzyskania ziem utraconych w czasie II wojny światowej i do rewanzu za ówczesną klęskę.

*Plan w ramach zacięcia
dobrej jakości*

o/ Rosnąca możliwość szybkich /ale silnie ograniczo-
nych co do celu użytych środków walki rozmachu i czasu
trwania/ interwencji zbrojnych /na obcym terytorium/ wy-
dzielonych sił "szybkiego reagowania" zarówno supermocarstw
jak i ich sojuszników oraz państw zaliczanych do grupy "nie-
zaangażowanych" /jednak raczej z wyłączeniem małych i śred-
nich państw środkowo-europejskich/; interwencji /mających na celu wyko-
rzystanie okazji dla postawienia przeciwnika na peryfe-
riach NATO i UW przed faktami dokonanymi, ale nie prowadzą-
cych do możliwości wymknięcia się rozwoju wydarzeń spod
kontroli /z możliwością ewentualnego, równie szybkiego cof-
nięcia się w razie nadmiernej groźby i bez tzw. "utruty
twarzy"/.

Rosnąca możliwość różnorodnych aktów terroru zarówno
sił pozapaństwowych jak i państwowych i interwencji sił
antyterrorystycznych - gwałtowny rozwój form i stosowanych
środków i metod, celów, rozmachu tych działań.

3.2. Dla roli walki zbrojnej w wojnie.

to, czy to?

Rosnąca możliwość dalszego ~~rozmywania~~ się /zamazywania
się/granicę między wojną i pokojem. Coraz większe prawdop-
dobieństwo łączenia walki zbrojnej z różnorodnymi formami
posługiwania się przemocą pozazbrojną: od wyraźnej dominacji
tej pierwszej i pomocniczych wobec niej funkcji pozostałych
do pełnej dominacji tych drugich.

W przypadku wojny totalnej na plan pierwszy wysuwać się
będzie walka zbrojna oczywiście wraz ze swymi uzależnieniami
od nauki, techniki, technologii, gospodarki itd., które to

zależności dadzą o sobie znać bardzo szybko, ewentualnie uniemożliwiając prowadzenie działań zbrojnych; w warunkach wojen lokalnych a szczególnie domowych - może wyraźnie narastać rola niektórych form walki niezbrojnej /szczególnie: ideologicznej, psychologicznej, dyplomatycznej; wywiadów i kontrwywiadów; nauki, techniki i technologii; gospodarki/; spychając niekiedy walkę zbrojną do roli pomocniczej. Szybka krótkotrwała interwencja zbrojna i antyterrorystyczna /a także terrorystyczna/ raczej zawsze będą miały charakter uzupełniających i pomocniczych w stosunku do działań niezbrojnych, ale realizowanych z myślą o osiągnięciu celów politycznych środkami przemocy.

Wojna światowa i totalna /nieograniczona/ może rozwinąć się z nawet drobnej pozornie interwencji zbrojnej lub wojny lokalnej i przechodzić różne fazy: od konwencjonalnej do jądrowej, tworząc łącznie całą drabinę eskalacyjną.

x

x x

Twierdzenia te, opierają się głównie na doświadczeniu, zdrowym rozsądku i w jakiejś mierze intuicji. Stąd postulat podjęcia poważnych studiów nad przemianami rozwojowymi, jakim podlega ostatnio zjawisko wojny i jego miejsce w życiu społeczeństwa ludzkiego oraz związki i zależności, występujące dziś między nim, a innymi dziedzinami działalności ludzkiej i mogące dać o sobie znać w najbliższej przyszłości.

3.3. Dla trendów rozwojowych sił zbrojnych:

a/ W uzbrojeniu i wyposażeniu sił zbrojnych czołowych armii świata coraz sprawniej /pełniej, szybciej, racjonalniej/

wykorzystywane będą wszystkie, mogące być przydatnymi, ostatnie i najnowsze osiągnięcia nauki i techniki, a przede wszystkim: techniki laserowej i wiązkowej; elektroniki; biologii /w tym zaś genetyki i inżynierii genetycznej/; neurofizjo- i psychologii; chemii i fizyki.

b/ W rezultacie, w latach 90-tych XX oraz 10-tych XXI wieku prawdopodobnie:

- nastąpi przozbrojenie przodujących armii świata w broń "inteligentną" i precyzyjną /w tym upowszechnią się skuteczne środki walki psychologicznej/ oraz masowe zastosowanie znajdą w nich środki transportu powietrznego i to nawet /w wojskach lądowych/ na niskich szczeblach dowodzenia;
- szybko wzrastać będzie rola lotnictwa, sił i środków OP, a także sił i środków kosmicznych /ich ewentualny zakaz nie zmieni poziomu wiedzy i realnych możliwości szybkiego ich utworzenia/;
- następować będzie stopniowy zmierzch broni ciężkiej i silnie opancerzonej oraz powolnej /w tym przede wszystkim ciężkiej broni pancernej, co nie oznacza, że nie będzie ona pozostawać w tym czasie i długo jeszcze na uzbrojeniu chodzi tylko o to, że nie jej rozwój będzie przede wszystkim w centrum uwagi uczonych, technologów, dowódców/;
- jeszcze gwałtowniej niż dotąd rozwijać się będą środki walki ppanc, a także środki: rozpoznania, dowodzenia, łączności, walki informacyjnej, walki psychologicznej, można oczekiwać że na tym tle rozwiną się zupełnie nowe rodzaje wojsk i służb, obowiązujące w ich użyciu i działaniach reguły

Zobacz
wskazanie

i zasady, a także nowe dyscypliny i specjalności wojskowe, teorie i hipotezy. Należy się spodziewać narastającego w tej dziedzinie tempa, gdyż bariery informacyjne i motywacyjne stwarzają coraz więcej trudności, ale możliwości ich przełamania rosną;

- W dalszym ciągu doskonalona będzie broń masowego rażenia, w XXI wieku pojawią się też nowe rodzaje tej broni, skonstruowane w oparciu o najnowsze osiągnięcia nauki, przede wszystkim biologii, geofizyki, astrofizyki; likwidacja zapasów tej broni w rezultacie ewentualnych umów międzynarodowych nie przekreśli możliwości ich skonstruowania i wyprodukowania w przyszłości gdyż zależy to wyłącznie od stanu nauki, techniki i technologii; rosnąć będą możliwości produkowania niektórych typów broni masowego rażenia nawet prymitywnymi środkami i metodami;
- zmianie ulegać będą proporcje w składzie sił zbrojnych państw kontynentalnych /lądowych/ na korzyść sił powietrznych i OP oraz wojsk i służb dziś uznawanych za zabezpieczające prowadzenie działań przez tzw. główne rodzaje wojsk;
- w obrębie mórz małych i zamkniętych nastąpi coraz wyraźniej przebudowa sił morskich: rozwijać się będą lotnictwo i wojska raketowe bazujące na lądzie, a także floty szybkich okrętów desantowych oraz małych i szybkich okrętów nawodnych i podwodnych; posiadanie okrętów dużych przestanie mieć uzasadnienie; rozwijać się też będą różne specjalności w ramach piechoty morskiej, a także różnych sił specjalnych i antyterrorystycznych;

- ulegać będą również zmianie proporcje, zachodzące między siłami zbrojnymi, a siłami bezpieczeństwa państwowego i policyjnymi, na korzyść tych ostatnich; będą też one w wyższym niż dotąd stopniu różnicowane specjalizacyjnie /m.in. zarówno w ich ramach jak i w siłach zbrojnych rosły będą ilościowo i jakościowo siły antyterrorystyczne, a także różnego rodzaju siły specjalne, przygotowywane do celów organizacji i kierowania działaniami zarówno partyzanckimi jak i przeciwpartyzanckimi, dywersyjnymi i przeciwdywersyjnymi, wywrotowymi, sabotażowymi itp., wykorzystywanymi przeciw siłom zbrojnym, gospodarce, administracji, ludności, przeciw obiektom fizycznym i psychice, łącznie lub rozdzielnie, a także w ich obronie/; i w tej dziedzinie prawdopodobnie rozwiną się nowe struktury a także obowiązujące w ich użyciu i działaniu nowe reguły i zasady, nowe dyscypliny i specjalności, teorie i hipotezy;
- nastąpi prawdopodobnie polaryzacja decyzji państwowych w sprawie rozwoju OC i ci², którzy uznają celowość ich utrzymywania z myślą nie tylko o potrzebach czasu pokojowego, ale przede wszystkim z myślą o potrzebach czasu wojny będą zmierzali w kierunku takiego ich rozwinięcia, aby działalność tych sił mogła się rzeczywiście liczyć; wskutek tego proporcje ilościowe między nimi, a siłami zbrojnymi mogą również ulec zmianie na korzyść sił OC;
- szybko postępować będzie proces uzarodowienia sił zbrojnych oraz niektórych rodzajów sił policyjnych, bezpieczeństwa wewnętrznego i OC; systemy mobilizacji i poboru szeroko będą stosowane głównie w odniesieniu do masowych rodzajów

sił porządkowych i OC; w siłach zbrojnych - raczej sporadycznie;

o/ liczebność, struktura sił zbrojnych, a także organizacja służby wojskowej dostosowywane będą w skali zarówno krajów jak i koalicji prawdopodobnie coraz skuteczniej i szybciej /bo bardziej niż dotąd świadomie, a mniej żywiołowo/ do potrzeb, wynikających z przewidywanych właściwości przyszłej ewentualnej wojny, a także rzeczywistych możliwości i warunków /w tym obowiązujących umów międzynarodowych ogólnoświatowych i międzysojuszniczych z tym, że i te umowy będą dostosowywane do racjonalnie widzianych potrzeb/. Utrzymywanie armii nie odpowiadającej wymaganiom przyszłej wojny - wobec rosnących możliwości rażenia nowoczesnych środków, a stąd i potęgowania się dysproporcji - stawać się będzie coraz silniej przedsięwzięciem bezcelowym, nieracjonalnym, noszącym wszystkie znamiona marnotrawstwa. Efekty o charakterze demonstracji oporu i woli walki można uzyskać znacznie tańszym nakładem kosztów niż te, które stają się potrzebne do utrzymania armii nawet wielce przestarzałej. Zaniedbania w dziedzinie rozwoju czynników, warunkujących rozwój i utrzymanie oraz skuteczne działanie sił zbrojnych w wojnie, a także zaniedbania w dziedzinie rozwoju sił, środków i sposobów prowadzenia niezbrojnych form walki - w sposób coraz bardziej oczywisty będą decydowały o możliwości rzeczywistego rozwoju sił zbrojnych i ich zdolności do celowego, racjonalnego udziału w działaniach wojennych.

4. Najbardziej prawdopodobne warianty wojny, do której powinny by się przede wszystkim przygotowywać siły zbrojne PRL i cały jej system obronny.

a/ Działania o charakterze dywersyjnym, przerastające ewentualnie w próby działalności wywrotowej i partyzanc-kiej, bazujące na istniejących w naszym społeczeństwie sprzecznościach ideologicznych, a także powtarzających się wypaczeniach i błędach, ale sterowane i pogłębiane działaniami przede wszystkim USA w zakresie walki ideologicznej i psychologicznej, ekonomicznej, w sferze nauki, techniki i technologii, wywiadu i kontrwywiadu itp. W działaniach tych okresowo, istotny może stawać się udział finansowy, materiałowy, sprzętowy, kadrowy i koncepcyjny RFN, jej organów oficjalnych lub różnych nieoficjalnych sił społecznych, a w mniejszym zakresie ewentualnie także Francji, Anglii lub Szwecji.

b/ Wojna lokalna w Europie środkowej, będąca następstwem rozwoju działań scharakteryzowanych w punkcie a/, lub podobnych działań, rozwijających się lub zapoczątkowa-nych w którymś z innych państw tej części Europy, albo będąca następstwem rozwoju tzw. "sprawy niemieckiej" jakichś, w szczególnie dla tego dogodnych warunkach rozwoju sytuacji światowej.

c/ Konwencjonalna wojna światowa, szybko przerastająca, w niczym nie ograniczoną wojnę totalną, prowadzącą do kataklizmu nuklearnego lub od początku wojna totalna między NATO i UW. Jest to wariant, najmniej prawdopodobny.

jako najmniej dający szans osiągnięcia przez wojujące strony jakiegokolwiek pozytywnego celu; zapoczątkowany może być działaniami, scharakteryzowanymi w punkcie a/ i b/, w dowolnym, ważnym punkcie na kuli ziemskiej.

ASG. WP nr 257/WW

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im.gen.broni Karola ŚWIERCZEWSKIEGO

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH - KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

Do użytku służbowego

nr. ZAPIO'R - ON

Tezy do tematu:

"OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZYSZŁYCH OPERACJI ZACZEPNYCH I
OBRONNYCH"

"PROGNOZA-3"

plk K. NOŻKO

Całokształt działalności sił zbrojnych PRL oraz zmian w organizacji i prowadzeniu operacji w perspektywie najbliższego dwudziestolecia będzie w sposób pośredni lub bezpośredni uzależniony od zagrożenia w jakim mogą znaleźć się państwa socjalistyczne, a w tym PRL i jej siły zbrojne, od sytuacji wewnętrznej w kraju, zwłaszcza w dziedzinie społeczno-politycznej i ekonomicznej oraz od zadań jakie zostaną postawione przed LWP.

Wychodząc z tych przesłanek należy zakładać, że mimo wielostronnych, pokojowych inicjatyw Związku Radzieckiego, Polski i innych państw socjalistycznych zagrożenie imperialistyczne w płaszczyźnie militarnej, ekonomicznej i ideologicznej będzie się nasilało. Sytuacja ta nie pozostanie bez wpływu na doskonalenie obronności kraju oraz zdolności i gotowości bojowej SZ PRL.

Z dotychczasowych analiz i ocen wynika, że największe zagrożenie dla światowego pokoju i bezpieczeństwa PRL nadal stanowić będzie imperialistyczna polityka Stanów Zjednoczonych AP i ich głównych sojuszników, zwłaszcza RFN. Jest to uwarunkowane m.in. nieustannym rozwojem i jakościowym doskonaleniem potencjału militarnego, który umożliwia urzeczywistnienie strategicznej koncepcji "wysuniętych rubieży" oraz sprzyja wdrażaniu teorii "głębokich uderzeń", opartej na amerykańskiej koncepcji bitwy "powietrzno-lądowej - 2000". Należy oczekiwać, że rozwój sił zbrojnych państw NATO będzie nabierać coraz bardziej ofensywnego charakteru. Wskazuje na to doskonalenie środków walki odznaczających się m.in. dużą donośnością, precyzją trafienia i siłą rażenia. Prowadzi to do zacierania się granic między skutecznością broni konwencjonalnej i broni masowego rażenia. Istotne znaczenie mają łączone w jeden system techniczne środki

rozpoznania i środki ogniowego rażenia oraz obezwładnienia radioelektronicznego. Dotyczy to zarówno środków strategiczno-operacyjnych jak i operacyjno-taktycznych. Wiodącą rolę będą miały do spełnienia systemu broni precyzyjnej, zwłaszcza rozpoznawczo-uderzeniowe i radioelektroniczne środki prowadzenia wojny, w tym siły powietrzne oraz lotnictwo sił lądowych, oddziały i związki powietrzno-desantowe /szturmowe, specjalne/ i lekkiej piechoty, umożliwiające nadanie operacjom lądowym trzeciego wymiaru powietrznego.

Doskonalone będą systemy dowodzenia i łączności, a także rozpoznania elektronicznego i WRE oraz naprowadzenia lotnictwa i pocisków na cel. W coraz większym stopniu następować będzie komputeryzacja procesów i systemów dowodzenia, pracy sztabowej i sterowania współczesną techniką. Zakłócenia i fizyczne zwalczanie systemów emitujących energię elektromagnetyczną będzie coraz powszechniej stosowane we wszystkich rodzajach sił zbrojnych. Środki walki radioelektronicznej będą miały duży wpływ na przeniesienie działań w eter.

Zmiany w rozwoju potencjału wojennego państw NATO, godzące w bezpieczeństwo wspólnoty socjalistycznej i pokój, będą miały duży wpływ na doskonalenie obronności państw Układu Warszawskiego. Zmiany te wyzwalając będą również określone działania w SZ PRL. Z prognostycznych dociekań wynika, że przejawiają się one we wszystkich dziedzinach życia i działalności SZ PRL, zwłaszcza partyjno-politycznej, organizacyjno-mobilizacyjnej, szkoleniowo-wychowawczej i techniczno-gospodarczej. Należy również założyć, że będą one miały zasadniczy wpływ na przygotowanie kadr dowódczych i sztabowych.

Dużą wagę trzeba będzie przywiązywać do umiejętnej wykorzystania własnych sił i środków w porażeniu ogniowym, przeciw-

działaniu broni precyzyjnej, osłonie od uderzeń z powietrza, rozpoznaniu, manewrowi nieprzyjaciela, paraliżowaniu jego systemów elektronicznych, uchylaniu się od uderzeń, sprawnemu odtwarzaniu zdolności bojowej zgrupowań wojsk po uderzeniach BMR i broni precyzyjnej, przygotowaniu i wykorzystaniu odwodów oraz do udziału sił i środków w operacji przeciwpowietrznej i powietrznej organizowanych przez ND ZSZ na TDW. Będzie to wymagało ciągłego poszukiwania coraz doskonalszych rozwiązań umożliwiających osiągnięcie celów operacji i walki przy minimalnych stratach własnych zarówno przez wojska lądowe, lotnictwo i wojska OPK.

W działaniach szczególnie eksponować trzeba będzie manewrowość, szybkie i gwałtowane zmiany sytuacji na lądzie, w powietrzu i eterze, rozwijanie operacji i walki na szerokim froncie i dużej głębokości, a jednocześnie tworzenie na oddzielnych kierunkach zwartych zgrupowań uderzeniowych. Konieczne będzie uwzględnianie zdecydowanych dążeń obu przeciwstawnych stron do paraliżowania manewru, zwłaszcza odwodów i zwalczania obiektów pierwszej kolejności nowoczesnymi środkami walki o dużym zasięgu i wysokiej celności, a także siłami rajdowymi, szturmowo-desantowymi i radioelektronicznymi.

Dużą uwagę trzeba będzie przywiązywać do kształtowania sprawności i organizacyjnej i funkcjonalnej dowodzenia, mając na uwadze instrumentalizację procesów i systemów dowodzenia i pracy sztabowej /mechanizacja i automatyzacja/ a także do praktycznej pracy dowódców i sztabów podczas planowania organizacji walki i operacji, wprowadzania w życie decyzji, organizowania, podtrzymywania i odtwarzania współdziałania zarówno w narodowym, jak i sojuszniczym układzie.

Konieczne będzie przejawianie dużej troski o operacyjne i bojowe zabezpieczenie oraz w coraz większym stopniu i, w coraz racjonalniejszy sposób upowszechnianie informatyki, głównie zaś symulacji komputerowej, wykorzystywanej w procesach decyzyjnych i pracach naukowo-badawczych.

Przy rozpatrywaniu kierunków zmian w sztuce operacyjnej, zwłaszcza zaś w prowadzeniu operacji zaczepnych, i obronnych, należy podkreślić, że siły zbrojne PRL mogą i - w razie wywołania przez państwa NATO wojny w Europie - będą uczestniczyć w odparciu agresji przeciwnika w ścisłym sojuszu z armiami państw wspólnoty socjalistycznej, głównie z Armią Radziecką. Dlatego też wszelkie ustalenia prognostyczne, odnoszące się do prowadzenia operacji, dotyczyć będą działań wojennych w układzie międzysojuszniczym, które będą prowadzone na zachodnim TDW. Głównym przeciwnikiem w razie konfliktu zbrojnego będą siły militarne państw NATO, a przede wszystkim - Bundeswehry. Jednoznacznie na ten temat wypowiedział się minister obrony narodowej na sympozjum naukowym przeprowadzonym w dniu 15.12.1977 r., stwierdzając m.in.: "Niektóre ustrojowe mechanizmy zbrojeń ilustrowałem przed chwilą na przykładzie Republiki Federalnej Niemiec. W ogóle całokształt sytuacji w tym państwie nakazuje wysoką czujność. RFN napęczniała siłą. Poważnie zdystansowała wszystkie europejskie kraje NATO. Jej pozycja w tym pakcie, druga po Stanach Zjednoczonych, nieustannie rośnie. Wyczekuje tuż przy drzwiach do klubu atomowego. W określonej sytuacji może stać się w krótkim czasie jego poważnym udziałowcem. Domaga się pocisków "Cruise" oraz liczy na broń neutronową. Wciąż pretenduje do Berlina Zachodniego, a jego status traktuje jako sprawę otwartą, jako ewentualny pretekst i swoisty ładunek z opóźnionym zapłonem, który można uruchomić w każdej chwili^{x/}. Założenia te pozostają również aktualne w przyszłości.

x/ Z wystąpienia członka Biura Politycznego KC PZPR, ministra obrony narodowej gen. armii Wojciecha JARUZELSKIEGO na temat: Aktualna sytuacja międzynarodowa i wpływające z niej zadania dla sił zbrojnych, Warszawa 1978 r., s. 28.

obronnej lub
Dlatego też, rozpatrując problem współczesnej operacji zaczepnej, należy prognozować jej rozwój na tle sytuacji polityczno-militarnej w świecie, zwłaszcza zaś w Europie i w ścisłym z nią związku, uwzględniać ilościowe, a szczególnie jakościowe aspekty zmian w wyposażeniu i uzbrojeniu sił zbrojnych oraz mieć na uwadze w dokonywaniu ocen i realizacji zamierzeń przeobrażenia, które mogą następować w bliższej i dalszej przyszłości.

Można z dużym prawdopodobieństwem postawić hipotezę, że kierunki zmian w prowadzeniu operacji będą uzależnione przede wszystkim od:

- rozwoju sytuacji politycznej oraz potencjału ekonomicznego zarówno dwóch przeciwstawnych systemów społecznych, jak i naszego kraju i krajów sojusznicznych;

- rozwoju i osiągnięć naukowych, które mogą być wykorzystane dla celów militarnych^{x/};

- rozwoju techniki bojowej i nowych generacji broni, które wejdą do uzbrojenia wojsk własnych i potencjalnego nieprzyjaciela oraz staną się ich zasadniczym wyposażeniem;

- rozbudowy infrastruktury na poszczególnych kierunkach operacyjnych, zwłaszcza z punktu widzenia przestrzennego zagospodarowania kraju, urbanizacji oraz operacyjnego przygotowania;

x/ Rozwinięcie tych problemów:

- a/ Z. JANKIEWICZ, Wykorzystanie do celów militarnych zdobyczy współczesnej techniki przez państwa imperialistyczne; zadania i wnioski do działalności ideowo-wychowawczej w wojsku w świetle toczących się rokowań rozbrojeniowych, wyd. Główny Zarząd Polityczny WP, 1978 r., s. 113-120;
- b/ K. NOŻKO, Zagadnienia współczesnej sztuki wojennej, Warszawa 1973 r., Wykaz stu innowacji technicznych, które zostaną wykorzystane do roku 2000, s. 58-63.
- c/ P. CORSSER, Dialektika wojennej techniki i jeje posledstwiya, Moskwa 1975 r., s. 31-65.
- d/ J.S. TOMPKINS, Orużije trietiej mirowoj wojny. Moskwa 1969r.
- e/ Rok 2000. Zarys podstaw do spekulacji na temat najbliższych 32 lat. Warszawa 1970 r.

- zmian w strukturze organizacyjnej sił zbrojnych, zwiń-
zków operacyjnych i taktycznych;
- wniosków i doświadczeń wynikających z lokalnych konfliktów
zbrojnych;
- zmian w założeniach strategii wojennej, sztuki operacyj-
nej i taktyki rodzajów wojsk i sił zbrojnych;
- sposobu rozpoczęcia działań wojennych /"wejścia w wojnę"/.

Oczywiście można byłoby wymienić jeszcze wiele innych czyn-
ników wywołujących większe lub mniejsze zmiany ilościowe i ja-
kościowe, determinujące kierunki zmian w przygotowaniu i prowa-
dzeniu przewidywanych operacji. Wyżej wymienione zostały tylko
czynniki zasadnicze, które stopniowo bądź gwałtownie będą powo-
dować zmiany w obowiązujących obecnie założeniach i zasadach pro-
wadzenia operacji na ZTDW.

Bardzo głębokich studiów operacyjno-taktycznych wymaga
określenie prawidłowości, które mogą wystąpić w przyszłych ope-
racjach na ZTDW, zwłaszcza na tle ogólnej sytuacji polityczno-
militarnej i charakteru przyszłej wojny. Hipotetyczne ustalenie
możliwości wybuchu wojny na interesującym nas TDW oraz ocena
jej charakteru ma pierwszorzędne znaczenie dla zarysowania kie-
runków dokonywania się zmian w prowadzeniu operacji w przyszłoś-
ci, określenia sposobów i możliwości ich przygotowania oraz bo-
jowego i operacyjnego zabezpieczenia działań wojsk. W obecnej
sytuacji politycznej - mimo pewnego odprężenia w sferze poli-
tycznej - nie następuje odprężenie w sferze militarnej, nie ule-
gają zmianom ilościowym siły zbrojne - przy równoczesnym ogrom-
nym wzroście ich możliwości jakościowych. Ponadto z każdym dniem
następuje zwiększanie budżetów przeznaczonych na cele militar-

ne^{x/}. Jesteśmy świadkami nieustannego dążenia reakcyjnych kręgów imperializmu do wytwarzania coraz bardziej niszczących środków bojowych, a w szczególności broni masowej zagłady.

Współcześnie można wyróżnić następujące główne kierunki i tendencje w rozwijaniu środków bojowych przez państwa NATO:

- stworzenie nowych, jeszcze bardziej niszczyielskich wzorów rozbrojenia na bazie nieustannego doskonalenia istniejącej broni zarówno konwencjonalnej, jak i masowej zagłady;

- skonstruowanie całkowicie nowych rodzajów broni masowej zagłady, opartych na zasadniczo odmiennych - w porównaniu z bronią istniejącymi - zasadach fizycznych i właściwościach;

- opracowanie doskonalszych i bardziej perspektywicznych systemów strategicznych, dysponujących precyzyjnymi i niezawodnymi środkami przenoszenia ładunków nuklearnych do celów /obiektów/ oraz zapewniających maksymalne ich porażenie;

- niewspółmierne zwiększenie parametrów broni konwencjonalnych w stosunku do parametrów obecnych, przede wszystkim zaś - jej możliwości rażenia i odporności na rażenie przez przeciwnika; zacieranie się granicy między bronią konwencjonalną a bronią masowego rażenia;

- doskonalenie środków i systemów rozpoznania oraz naprowadzenia pocisków i bomb na cel, wprowadzenie na uzbrojenie wojsk broni precyzyjnej, zwłaszcza systemów rozpoznawczo-uderzeniowych.

x/ Sekretarz Generalny ONZ w liście do uczestników spotkania belgradzkiego podał, że w ostatnim pięcioleciu na cele wojskowe wydano na świecie 1,8 biliona dolarów. Według obliczeń Komisji ekspertów ONZ, roczne wydatki militarne wynosiły w latach 1961-70 w skali światowej 200 mld. dolarów rocznie. W 1978 r. wydatki na cele militarne szacuje się na 250-300 mld. dolarów, W budżecie wojskowym USA w 1977/78 r. przewidziano 118 mld. dolarów, a 1986/87 już około 300 mld. dolarów.

Nowym, szczególnie antyhumanitarnym, rodzajem broni jądrowej jest broń neutronowa. Zaawansowane są również prace w zakresie wywoływania i sterowania ruchami sejsmicznymi, dokonywania zmiany pogody itp.

Progностyczna ocena sytuacji politycznej w świecie i nieustannego rozwoju jakościowego sił zbrojnych wskazuje, że zagrożenie wybuchem wojny na ZTDW nie uległo i w bliższej przyszłości nie ulegnie zmianie. Przeciwnie, wszystko wskazuje na to, że może ono wzrastać. Niemalży wpływ na kształtowanie się sytuacji w Europie wywrą przeobrażenia polityczne i społeczne zachodzące na dalekim i bliskim Wschodzie, w Afryce oraz wzrost roli i znaczenia gospodarczego, politycznego i w pewnym sensie militarnego Ameryki Południowej.

Hipotetycznie można przewidywać następujące warianty wojny:

a/ Wojna jądrowa o zasięgu światowym w wypadku konfrontacji zbrojnej pomiędzy państwami Układu Warszawskiego a państwami NATO. Będzie to decydujące starcie państw o odmiennych systemach polityczno-społecznych: kapitalizmu i socjalizmu. W wojnie tej operacje na ZTDW będą prowadzone z użyciem broni jądrowej; decydującą i rozstrzygającą siłą będą w nich strategiczne siły jądrowe.

b/ Wojna z organicznym /o bardzo różnej skali, zasięgu/ użyciu broni jądrowej - z możliwością eskalacji w "górze" lub zaniechania jej użycia, tzn. eskalacji w "dół", zależnie od rezultatów rozmów politycznych i pertraktacji obu zainteresowanych stron. O eskalacji w "dół" będą decydować przede wszystkim skuteczne i szybkie działania wojsk konwencjonalnych oraz groźba użycia strategicznego potencjału nuklearnego.

c/ Wojna konwencjonalna o różnym zasięgu, w której uczestniczyć będzie różna liczba państw, prowadzona przy ciągłej groźbie ograniczonego lub nieograniczonego użycia broni jądrowej. W wojnie tej operacje prowadzone zwłaszcza na lądowym TDW mogą stanowić decydującą próbę sił, w czasie której stworzy się kierownictwu politycznemu warunki do powzięcia odpowiednich decyzji politycznych, zmuszających przeciwnika do zaniechania dalszego rozwoju działań wojennych lub mających na celu pozbawienie go możliwości skutecznego użycia broni jądrowej. W tych warunkach ścisły związek operacji na froncie zewnętrznym z aktywnymi działaniami politycznymi może się okazać wyjątkowo skuteczny. Sprzyjające warunki do oddziaływania politycznego i "wymuszania" na przeciwniku wytyczenia takich lub innych celów politycznych zaistnieją wówczas, gdy w wyniku pomyślnego przebiegu operacji nieprzyjaciel znajdzie się w niekorzystnej sytuacji operacyjno-strategicznej i politycznej, zwłaszcza wywołanej sprzeciwem, a także zdecydowanymi wystąpieniami społeczeństwa.

W tych warunkach operacjami mającymi na celu realizację celów strategicznych będą operacje prowadzone przez wojska lądowe i powietrzno-desantowe lotnictwa oraz sił marynarki wojennej, przy równoczesnym aktywnym i skutecznym wykonywaniu uderzeń elektronicznych w eterze, ochronie i obronie własnych systemów radioelektronicznych, a także odpieraniu uderzeń nieprzyjaciela z przestrzeni powietrznej i kosmicznej.

d/ Wojna jądrowa lub konwencjonalna o charakterze lokalnym prowadzona poza kontynentem europejskim, w różnych regionach świata^{x/}. W każdej jednak wojnie lokalnej tkwią elementy, które

x/ Imperialistyczne credo dotyczące prowadzenia wojen lokalnych zostało przedstawione w książce: H. KISSINGERA, Jadornoje orużije i wnieśnaja polityka, Moskwa 1959 r.

mogą stać się zarzewiem wojny również na ZTDW. Mogą one bowiem stanowić swoisty detonator, wyzwalający reakcję łańcuchową - ogólnoswiatowy konflikt zbrojny. Należy przewidywać że niektóre państwa imperialistyczne będą usiłowały "wypróbować" broń jądrową w czasie wojen lokalnych, udostępniając "zainteresowanym" państwu technologię produkcji broni jądrowej i zachęcając je do jej zastosowania.

Najprawdopodobniej "wejście w wojnę" nastąpi przez zaskoczenie, w którym państwa imperialistyczne widzą klucz do zwycięstwa i dlatego z niego nie zrezygnują^{x/}. Spodziewać się więc należy oraz bardziej podstępnego kamuflażu i coraz perfidniejszych sposobów politycznego i militarnego działania.

Zachętę do takiego "podstępnego wejścia w wojnę" stanowią nagromadzone "zapasy" coraz to nowszych generacji broni i uzbrojenia oraz wciąż doskonalone systemy uruchamiania potencjału militarnego przy odpowiednich zabiegach maskowania operacyjnego, strategicznego i "dezinformacji dyplomatycznej".

W najbliższym czasie zasadniczych zmian jakościowych w sposobach przygotowania i prowadzenia operacji zaczepnych nie należy się spodziewać. Trzeba natomiast liczyć się ze zmianami jakościowymi w siłach i środkach systemów rozpoznania, dowodzenia i walki radioelektronicznej oraz z możliwościami coraz szerszego wykorzystywania przestrzeni powietrznej do przerzutu /manewru/ wojsk. Nie wpłyną one jednak w sposób zasadniczy na zmianę przedstawionych założeń strategiczno-operac. . Należy przewidywać, że jakościowy skok w zmianie przygotowania, zwłaszcza zaś prowadze-

x/ L. RENDULIC, Uprawnienie wojskami, Moskwa 1974.r., s. 67-76.

nia operacji, może nastąpić dopiero wówczas, gdy do uzbrojenia wojsk w skali masowej wejdą znajdujące się obecnie w sferze projektów i doświadczeń środki techniczne i broń oraz sprzęt bojowy; wyposażenie w nie wojsk wywrze istotny wpływ na model operacji zaczepnej i obronnej.

Wydaje się, że nieodwracalną prawidłowością będą nie pogłębiające się zmiany ilościowe, zachodzące szczególnie w wojskach lądowych, lecz przede wszystkim ich przeobrażenia jakościowe, zwłaszcza zaś w zakresie zwiększenia manewrowości, możliwości ogniowych i uderzeniowych oraz rozbudowy systemów /w obecnym rozumieniu/ bojowego i operacyjnego zabezpieczenia działań wojsk. Wzrastać będzie również zależność frontu zewnętrznego od sprawnie funkcjonującego zaplecza. Stąd też należy przewidywać coraz mocniejsze i trwalsze związki pomiędzy operacjami prowadzonymi na froncie zewnętrznym i "operacjami" na obszarze kraju. Struktura organizacyjna wojsk operacyjnych oraz wzrost ich manewrowości /na lądzie/i w trzecim wymiarze/ i siły rażenia ogniowego doprowadzą do zmniejszenia gęstości wojsk na 1 km frontu, a front, nawet - we współczesnym rozumieniu - będzie coraz bardziej zanikać. Jest to pewna historyczna prawidłowość, którą wyraźnie prześledzić można na tabeli nr 1. Historycznie bowiem tak się sytuacja kształtuje, że gęstości wojsk na polu walki są odwrotnie proporcjonalne do rozmachu działań wojennych, operacji i bitew /rys. nr 2/.

Z dużym stopniem prawdopodobieństwa należy przewidywać, że stopniowo, lecz nieodwracalnie będzie się rezygnować z wyznaczania związków taktycznym i operacyjnym pasów działania, gdyż walki i bitwy toczyć się będą w rejonach "wyizolowanych", odległych od siebie zarówno w głąb, jak i w szerz. Stąd też zwią-

TABELA Nr 1

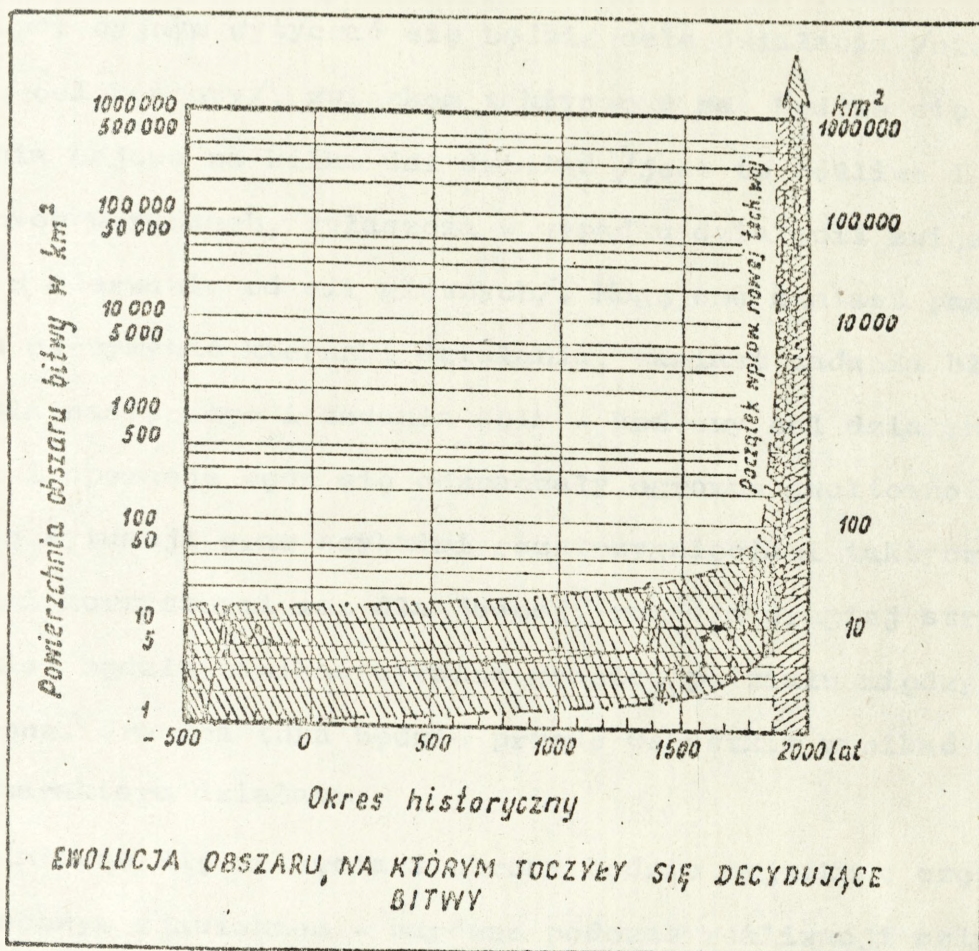
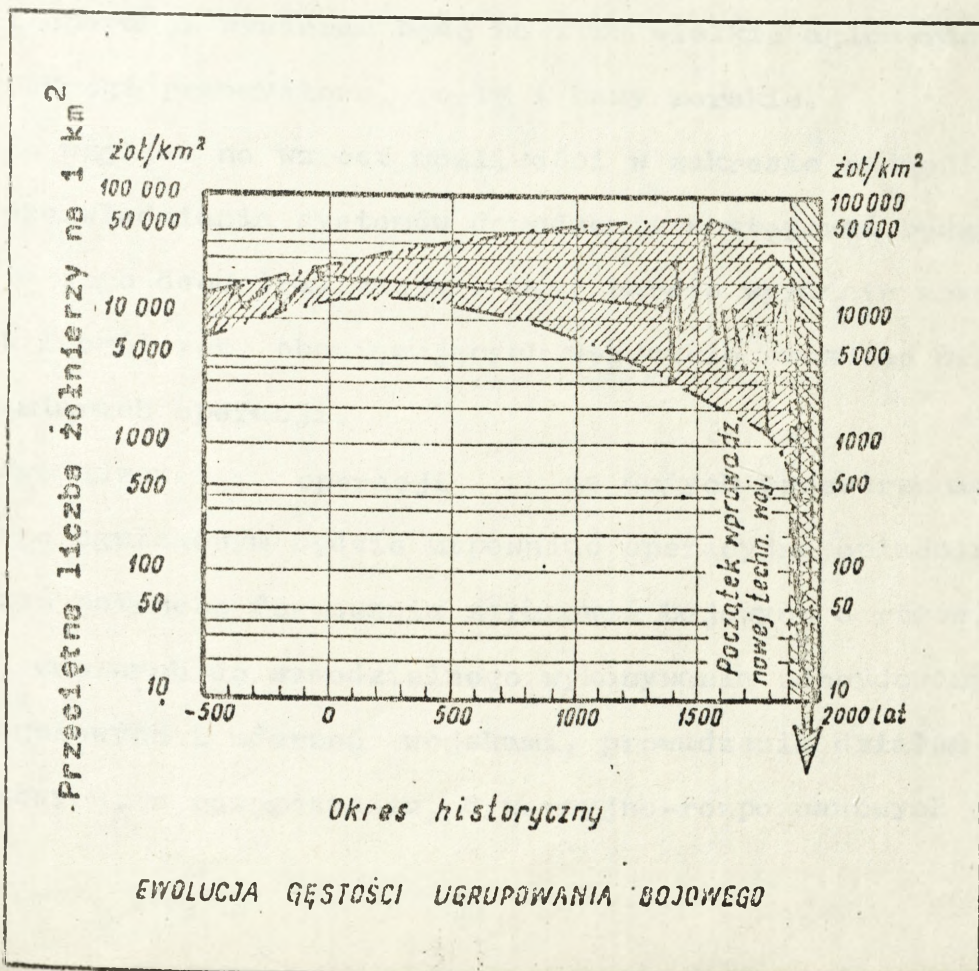

TABELA Nr 2

kom operacyjnym wytyczać się będzie cele działania /niokiedy tylko cel końcowy/, związkom taktycznym zaś będzie się stawiać zadania bojowe na kilka dni działań /jest to możliwe i we współczesnych warunkach, zwłaszcza w wypadku działania związków pancernych w oderwaniu od sił głównych/. Mogą one zamiast pasów do działania otrzymywać kierunki działania, zamiast zadania bliższego, zadania następnego i zadania dnia - końcowy cel działania. Walki, bitwy i operacje będą się odznaczały ogromną gwałtownością, zmiennością sytuacji oraz szybkimi rozstrzygnięciami taktyczno-operacyjnymi korzystnymi raz dla jednej, raz dla drugiej strony. Coraz bardziej będzie zanikać wyraźna granica podziału między natarciem a obroną. Granica taka będzie przede wszystkim wynikać z celu, a nie charakteru działania.

Przeplatanie się natarcia i obrony będzie wyjątkowo częstym i powszechnym zjawiskiem - zarówno podczas realizacji celu obronnego, jak i zaczepnego. Ogromny wpływ na przebieg działań bojowych i operacji wywierać będą na ZTDW wielkie aglomeracje miejskie, okręgi przemysłowe, porty i bazy morskie.

Ze względu na wzrost możliwości w zakresie radioelektronicznego obezwładniania systemów dowodzenia następować będzie coraz większa jego decentralizacja - przy bardzo wyraźnie zarysowanych celach i ogólnych, obowiązujących wszystkie szczeble organizacyjne, zamiarach operacji.

Prowadzenie operacji na dużych przestrzeniach o charakterze ogniskowym będzie zapewniać operacyjną opłacalność i stwarzać potrzebę formowania zgrupowań bojowych o różnej strukturze, zdolnych do samodzielnego wykonywania zdecydowanych uderzeń ogniowych i uderzeń wojskami, prowadzenia działań rajdowych, desantowych, w rozproszeniu, dywersyjno-rozpoznawczych oraz umie-

jętnego łączenia wysiłków w osiąganiu celu walki, bitwy i operacji.

Mimo pozornej, ciągle wzrastającej samodzielności działania poszczególnych rodzajów wojsk i sił zbrojnych zachodzić będzie między nimi coraz większa zależność i współzależność. Coraz częściej - i to na najniższych szczeblach dowodzenia - wynikać będzie konieczność integrowania działań na lądzie z działaniami w powietrzu /lotnictwa z wojskami lądowymi/. Tworzenie powietrzno-lądowych zespołów ogniowo-uderzeniowych dało początki takiemu integrowaniu. Wymaga to zapewnienia ścisłego i trwałego współdziałania rodzajów wojsk i sił zbrojnych zarówno w taktycznym, jak i operacyjnym wymiarze.

Kunszt w dowodzeniu na każdym szczeblu organizacyjnym wyrazi się w dużej sprawności organizowania, zachowania i odtwarzania współdziałania "o zmiennych jakościach" między wojskami działającymi na lądzie, w trzecim wymiarze i eterze, a na kierunku nadmorskim - z marynarką wojenną, a także organizowania i realizacji przedsięwzięć z zakresu psychologicznego oddziaływania. Należy przewidywać, że walka w sferze psychologicznej będzie wywierać poważny wpływ na rezultaty walki w sferze materialnej, rozumianej jako ogień i uderzenie. Bardzo poważną rolę w organizowaniu i prowadzeniu działań spełniać będą sztaby. Od operatywności bowiem, sprawności, umiejętności, energii, samodzielności i odwagi intelektualnej oficerów sztabu w dużej mierze zależać będzie wynik walki, bitwy i operacji. Wzrastać więc będą wymagania w stosunku do kwalifikacji i fachowych umiejętności zarówno dowódców, jak i oficerów sztabu.

Zwiększy się operacyjna i taktyczna "ocena" umiejętności tworzenia przewagi jakościowej nad nieprzyjacielem w odpowied-

nim miejscu i czasie. Zasadniczą rolę w tym względzie odgrywać będą: skuteczność rozpoznania i sprawność obiegu informacji, szybkość i celność wykonania uderzeń ogniowych, manewr na lądzie skoordynowany z manewrem w powietrzu i eterze. Toczyć się będzie coraz ostrzejsza i bezwzględniejsza "walka" systemu przeciwpancernego z pancernem. Broń i systemy przeciwpancerne /naziemne i podniesione w powietrze/ będą wywierać znaczący wpływ na modernizację "samobrony przeciwpancernej" wozów bojowych i w ogóle wojsk pancernych, na sposoby ich działania, a nawet na strukturę organizacyjną pododdziałów, oddziałów i związków taktycznych. Ze względu na specyfikę ZTDW obrona przeciwpancerna będzie "podnoszona" w powietrze /użycie śmigłowców i platform latających/. Punkt ciężkości będzie się przesuwac z obecnie obowiązującego przełamania obrony nieprzyjaciela na aktywne niszczenie i obездwadnianie systemów obrony przeciwpancernej w powietrzu i na ziemi.

Wzrastać będą wymagania w zakresie opracowywania nowych, coraz sprawniejszych i wydajniejszych systemów dowodzenia, zwłaszcza przyspieszających obieg informacji i wykorzystywanie EMC w modelowaniu walki i operacji. Walka bowiem o czas już obecnie staje się kategorią operacyjną przewagi nad nieprzyjacielem.

Stale będzie istniała groźba przejścia do wojny jądrowej o ograniczonym lub nieograniczonym zasięgu. Wprowadzenie do uzbrojenia wojsk broni neutronowej lub innych typów broni, które obecnie nie są zaliczane do broni masowego rażenia, zwiększać będzie możliwości przejścia do działań z użyciem całego potencjału nuklearnego.

Konieczność podjęcia skutecznych działań na froncie wymaga utrzymywania całego systemu obronnego państwa - a wojsk

OPK i operacyjnych pierwszego rzutu operacyjnego w szczególności - w ciągłej, najwyższej gotowości bojowej. Dla sił zbrojnych PRL problem gotowości bojowej i operacyjnego rozwinięcia stanowi zadanie najwyższego, strategicznego rzędu.

Stąd też utrzymanie gotowości bojowej i zdolności sprawnego operacyjnego rozwijania wymagają nieprzerwanego /codziennego/ doskonalenia gotowości bojowej wojsk. Należy przewidywać, że decydujący wpływ na sposób prowadzenia i wynik przyszłych operacji wywrą: czynniki związane z charakterem "wejścia w wojnę", wynik bitwy granicznej i sprawne wejście do bitwy wojsk przegrupowywanych z obszaru kraju oraz ich przygotowanie do współdziałania z wojskami sojuszniczymi. Trzeba się liczyć z tym, że wojska przegrupowujące się na obszarze własnego i sojuszniczego kraju będą musiały ciągle toczyć walkę z nieprzyjacielem powietrznym i powietrzno-łądowym, a od strony morza - morskim.

Szczególny wpływ na możliwości prowadzenia operacji zaczepnej wywierać będzie coraz częstsze wykorzystywanie środków powietrznych zarówno do przerzutu wojsk, jak i do wykonania nimi uderzenia na tyły ugrupowań operacyjnych /uderzeniowych/ i obszar kraju nieprzyjaciela. Już obecnie niemal wszystkie rodzaje techniki bojowej mogą być włączone w skład desantów powietrznych /w tym i taktycznych desantów śmigłowych/ lub przerzucane w rejon działania na tyłach przeciwnika drogą powietrzną.

Rozwój sprzętu lotniczego i wzrost możliwości przerzutu wojsk pozwalają przypuszczać, że zostaną stworzone warunki do stosowania na szeroką skalę nie tylko desantów, lecz również jednostek wojsk lądowych, które wspólnie z desantami i lotnictwem mogą wykonywać zadania o charakterze operacyjnym.

Z tego wynika, że ze związku operacyjnego zostaną wydzielone dwa wyraźnie różne zgrupowania uderzeniowe wojsk: pierwsze będzie stanowił rzut lądowy rozwijający działania na lądzie, drugie - rzut powietrzny, przeznaczony do działania na tyłach nieprzyjaciela w ścisłym współdziałaniu z rzutem lądowym, desantami i lotnictwem. Każdy z tych rzutów będzie wykonywać odrębne, specyficzne zadania, powiązane wspólnym zamiarem i celem rozgromienia określonego zgrupowania wojsk przeciwnika i opanowania jego terytorium, a być może - przede wszystkim obiektów o znaczeniu operacyjnym lub strategicznym.

Możliwość utworzenia i wykorzystania w operacji rzutu powietrznego wojsk lądowych zadecyduje o przekształceniu głębokich operacji zaczepnych /których rozwój datuje się od lat trzydziestych/ w operacje wszechogarniające. Rzut powietrzny będzie więc stanowić bardzo istotny element ugrupowania operacyjnego każdego związku operacyjnego o zmiennym składzie organizacyjnym, uwarunkowanym przede wszystkim charakterem zadań, które będzie wykonywać.

Głównym przeznaczeniem rzutu powietrznego wojsk lądowych będzie szybkie i jak najpełniejsze wykorzystanie rezultatów uderzeń jądrowych lub uderzeń ogniowych środków konwencjonalnych na całą głębokość taktycznej i operacyjnej obrony nieprzyjaciela w celu rozbitcia jej na części /szereg ognisk walk i bitew/, uniemożliwienia dopływu świeżych sił i rozgromienia broniących się wojsk, w ścisłym współdziałaniu z rzutem lądowym, lotnictwem, środkami walki radioelektronicznej, a na kierunku nadmorskim - sił marynarki wojennej.

Swoimi zdecydowanymi działaniami rzut powietrzny powinien paraliżować wysiłki nieprzyjaciela w działaniu i przeciwdziałaniu

na całej głębokości jego ugrupowania operacyjnego. Szczególnym zadaniem tego rzutu będzie przeniesienie działań w głąb ugrupowania i terytorium nieprzyjaciela, niszczenie raket operacyjno-taktycznych, opanowywanie lotnisk, stanowisk dowodzenia i kierowania, niszczenie baz zaopatrywania, uniemożliwianie zachowania ciągłości funkcjonowania logistyki, ograniczenie swobody manewru odwodów itp.

Rzut powietrzny, w związku z możliwościami środków obrony przeciwpancernej oraz stosowaniem przez nieprzyjaciela różnego rodzaju minowania /powie-rzchniowego/, w tym i min jądrowych, a nawet barier jądrowych, może być jedyną siłą przenoszącą działania bojowe w głąb ugrupowania przeciwnika i to na dowolnym kierunku. Rzut ten stanie się siłą, która - potęgując skutki ognia - wyzwalać będzie ruch rzutu lądowego.

Operacyjna ocena sytuacji w szeregu konfliktów lokalnych ostatniego dziesięciolecia, w których stosowane były oddzielne elementy rzutu powietrznego, wskazuje, że główną przeszkodą w skutecznym przerzucie rzutu powietrznego są systemy OPL nieprzyjaciela. Stąd też przełamywanie bariery OPL stawać się będzie głównym przedsięwzięciem taktyczno-operacyjnym, a nawet strategicznym. Jego rolę porównać można do roli i znaczenia przełamywania obrony przeciwnika w okresie drugiej wojny światowej i w pewnym stopniu w warunkach współczesnych. Z przełamywania zaś obrony w obecnym rozumieniu stopniowo będzie się rezygnować, prześuwając równocześnie punkt ciężkości na niszczenie zaczepnie działających środków i systemów przeciwpancernych nieprzyjaciela, na przełamywanie OPL, oraz utrudnianie /uniemożliwianie/ odtwarzania jej jako systemu.

Niszczenie i obezwładnianie systemu OPL nieprzyjaciela powinno obejmować uderzenia ogniowe, uderzenia radioelektro-

niczne, działania grup dywersyjnych, desantów taktycznych, oddziałów rajdowych oraz bezpośrednią osłonę i zabezpieczenie przelotu rzutu powietrznego. Dlatego też należy przyjąć, że działania, mające na celu rozbić system OPL przeciwnika, należy planować jako oddzielny element operacji i z taką dokładnością, jak na przykład planowano i planuje się przełamanie obrony.

Powodzenie w działaniu rzutu powietrznego w poważnej mierze będzie uzależnione od skutecznego działania rzutu lądowego oraz jego gwałtownego i szybkiego wlamywania się w ugrupowanie nieprzyjaciela. Stąd też pomiędzy tymi rzutami powinno zachodzić "sprzężenie zwrotne", polegające na bardzo ścisłych współdziałaniu ze sobą. Konieczne jest również bardzo ścisłe współdziałanie rzutu lądowego i rzutu powietrznego z lotnictwem oraz z siłami i środkami walki radioelektronicznej, a na kierunku nadmorskim - z marynarką wojenną.

Wyodrębnienie rzutu powietrznego stawia nowe wymagania do wodzenia i operacyjnemu oraz bojowemu zabezpieczeniu działań; dotyczy to zwłaszcza rozpoznania i materiałowo-technicznego oraz medycznego zabezpieczenia.

Coraz bliższy staje się moment wprowadzenia do uzbrojenia wojsk tak zwanej broni falowej^{x/}. Jest to broń, która będzie zacierać granice pomiędzy bronią masowego rażenia a bronią konwencjonalną. Broń ta może w sposób zasadniczy zmienić wizję przygotowywanych i prowadzonych operacji, a równocześnie będzie

x/ Wg dyskusji międzynarodowych ekspertów nad groźbą rozwijania nowych rodzajów i systemów broni masowej zagraźy. Biuletyn Specjalny PAP nr 1363 z 11.08.1977 r.

czynnikiem sprzyjającym, a nawet wymagającym prowadzenia operacji wszechogarniających. Broń falowa najprawdopodobniej wywoła zupełnie nowe zjawiska i może spowodować większe zmiany jakościowe w prowadzeniu operacji niż broń raketowo-jądrowa. Już obecnie eksperci z 14 najbardziej rozwiniętych pod względem technologicznym krajów obradujących w Genewie /1977 r./ wysunęli sugestię, aby broń tę zaliczyć do broni masowego rażenia.

W systemie obrony przewidywać należy uporczywy opór połączony z szerokim manewrem uderzeniami ogniem i zgrupowaniami wojsk, zwłaszcza na tyły i skrzydła nacierających zgrupowań wojsk nieprzyjaciela.

Czym szerszy i rozleglejszy będzie front obrony wyznaczony dla ZO, tym struktura obrona powinna być oparta o:

- nieustanne zwalczanie i niszczenie obiektów i celów pierwszej kolejności oraz skuteczną osłonę zgrupowań wojsk i ważnych obiektów i centrów gospodarczych, politycznych i administracyjnych przed uderzeniami z powietrza;
- umiejętne wykorzystywanie obronnych właściwości terenu i zamykanie głównych oraz prawdopodobnych kierunków natarcia zgrupowań lądowo-powietrznych nieprzyjaciela;
- odwody, przede wszystkim od dywizji wzwyż, przeznaczone do wykonywania zdecydowanych zwrotów zaczepnych /kontrataki i przeciwdzierzenia/ na tyły i skrzydła zgrupowań wojsk nieprzyjaciela, które wlamują się w głąb obrony oraz do szybkiego i zdecydowanego likwidowania wszelkich desantów powietrznych, a na kierunku nadmorskim - morskich;
- przygotowanie zapór i niszczeń na tych kierunkach, na których nie przewiduje się aktywnego działania nieprzyjaciela;
- manewr ogniem na zagrożone i decydujące o trwałości systemu obrony kierunki;

przez wojska ważnych rejonów, rubieży i obiektów /w tym gospodarczych i przemysłowych/; manewr ogniem i uderzeniem; rozbięcie wia-
mującego się zgrupowania wojsk nieprzyjaciela poprzez wykonanie
przeciwuderzeń i kontrataków.

Należy przyjąć, że w warunkach użycia broni jądrowej podsta-
wę prowadzenia obrony stanowić będą: zadanie porażenia wojsk nie-
przyjaciela bronią jądrową w połączeniu z użyciem ognia wszyst-
kich rodzajów wojsk i uderzeń lotnictwa; utrzymanie ważnych rejo-
nów i obiektów; wykonanie szerokiego manewru ogniem i wojskami;
wykonanie przeciwuderzeń i kontrataków; sprawne odtwarzanie zdol-
ności bojowej wojsk i zorganizowania likwidacji skutków uderzeń
bronią masowego rażenia nieprzyjaciela.

W sprzyjających warunkach i na niektórych kierunkach, w toku
działań obronnych, część sił może przechodzić do działań zaczep-
nych, wykonując uderzenia na tyły głównych zgrupowań wojsk nie-
przyjaciela. Może też być zorganizowana i wysłana do działania na
tyłach nieprzyjaciela OGM i specjalne oddziały rajdowe.

W czasie wykonywania przeciwuderzenia może być organizowana
operacja desantowo-szturmowa.

Rejony obrony i rozmieszczenia wszystkich ZT, oddziałów, sta-
nowisk startowych wojsk raketowych, stanowisk ogniowych artylerii
wojsk OPL, bazowania lotnictwa i śmigłowców, SD oraz urządzenia
tyłowe powinny być w każdym warunkach przygotowane do obrony
określonej. Wszystkie ZT, oddziały i pododdziały ochrony i obrony
tyłów powinny być w ciągłej gotowości do odparcia uderzeń wojsk
nieprzyjaciela, jego desantów i grup specjalnych.

Pas obrony związku operacyjnego może wynosić do 500 km i
więcej. Przy organizacji operacji obronnej na obszarze własnego
kraju, należy przewidywać organizację również obrony wybrzeża

morskiego. Dowódcy ZO podporządkowywane będą siły i środki marynarki wojennej, przeznaczone do obrony wybrzeża morskiego, portów i baz morskich.

Głębokość obrony ZO może wynosić 350 km i więcej, w zależności od struktury obrony strategicznej.

System obrony obejmie zgrupowania wojsk i ich ugrupowanie operacyjne, system rubieży, rejonów i pozycji obrony, system porażenia jądrowego i ogniowego; system OPL i obrony przeciwpancernej; system zapór inżynierskich i niszczeń. Ponadto przygotowywane będą rejonny pozorne, powiązane ściśle z systemem obrony.

Szczególną rolę spełniać będą przedsięwzięcia maskowania. Sprawą fundamentalną będzie zachowanie ciągłości dowodzenia i współdziałania, zarówno w narodowym jak i koalicyjnym układzie.

Plk doc. dr Kazimierz GIERCZAK
Plk doc. dr hab. Jan LACHIEWICZ
Plk doc. dr hab. Józef SMYTER
Mjr dypl. Andrzej JANICKI

Do użytku wewnętrznego

Temat: "Ogólna charakterystyka przyszłych operacji i działań bojowych sił powietrznych /z uwzględnieniem kosmicznych środków walki/".

Można przewidzieć, że w bliższej i dalszej perspektywie państwa imperialistyczne będą dążyć obrany kursom wojennym. Oczywiście, w pewnych okresach - stosując grę taktyczną - będą stwarzały pozory i czyniły gesty mające wskazywać na łagodzenie swojej polityki. Jej właściwy cel jednak - zdobycie globalnego panowania nad światem - pozostanie bez zmian.

Z tego programowo i doktrynalnie określonego celu wynika, że państwa imperialistyczne przeciwstawiać się będą ruchom na rzecz pokoju, torpedować pokojowe inicjatywy państw socjalistycznych, odrzucać zasadę zachowania bezpieczeństwa przeciwstawnych systemów społeczno-politycznych, będą jednocześnie stale prowadziły walkę niezbrojną szczególnie w sferze ideologicznej, psychologicznej, dyplomatycznej, ekonomicznej i tyciada. Wyniesione formy walki niezbrojnej mogą przeradzać się w konflikty zbrojne o charakterze dywersyjnym - wojny niekonwencjonalnej, a następnie wojen regionalnych /szczególnie środkowej Europie lub konwencjonalnej wojny światowej.

W wymienionych konfliktach zasadniczą rolę odgrywać będą siły zbrojne - w tym siły powietrzne. Należy sądzić, że na charakter przyszłych operacji i działań bojowych sił powietrznych w najbliższym 25 latu, oprócz powyższych czynników politycznych będą miały również wpływ kierunki rozwoju sił powietrznych, a mianowicie:

- systematyczne wprowadzanie do uzbrojenia sił powietrznych nowych generacji sprzętu lotniczego, wyposażonego w komputerowe układy celowniczo-nawigacyjne oraz charakteryzującego się znacznym wzrostem prędkości i wysokości lotu;
- wyposażenie sił powietrznych w precyzyjne środki rażenia, charakteryzujące się dużą odległością odpalenia, mikrokomputerowymi systemami samonaprowadzania /po odpaleniu środków rażenia nie wymagane będzie naprowadzanie przez systemy pokładowe oraz dużą siłą rażenia, zbliżoną do broni jądrowej;
- rozwój integralnych systemów nawigacyjnych, umożliwiających nawigowanie samolotu bez udziału pilota, pozwalających wyprowadzenie statku powietrznego w punkt odpalenia środków rażenia niezależnie od warunków atmosferycznych i pory doby;
- wprowadzenie do istniejących struktur organizacyjnych sił powietrznych oddziałów i pododdziałów wyposażonych w specjalistyczne środki do prowadzenia walki radioelektronicznej, informacyjnej i psychologicznej;
- wprowadzenie automatyzacji i unifikacja sprzętu technicznego, umożliwiającego odtwarzanie gotowości bojowej statków powietrznych różnych typów;
- w lotnictwie wojsk lądowych nastąpi znaczny rozwój środków transportu powietrznego /wyposażenie w śmigłowiec i poduszkowce/, jak również w zakresie powietrznych środków walki /śmigłowiec, lekkie samoloty/ umożliwiające zwalczanie środków pancernych i opancerzonych;
- jakościowa zmiana środków rażenia stosowanych przez siły powietrzne z tendencją wprowadzenia jądrowych środków walki i precyzyjnego rażenia;
- wzrost znaczenia sił powietrznych w operacjach i działaniach bojowych z jednoczesną zmianą proporcji ilościowych w stosunku do innych rodzajów wojsk;

- ściślejsze powiązanie działań sił powietrznych i marynarki wojennej w zakresie zwalczania obiektów nawodnych & akwenach morskich;
- koordynowanie szkolenia i działań sił powietrznych /szczególnie lotnictwa wojsk lądowych/ z siłami i środkami obrony cywilnej w zakresie działań w obszarze kraju;
- warunki przyszłej wojny wymagać będą koalicyjnego użycia sił powietrznych w operacjach i działaniach bojowych, co wymagać będzie przystosowania procesu szkolenia do nowych warunków;
- nastąpi integracja sprzętu logistycznego sił powietrznych państw koalicyjnych, szczególnie w zakresie odtworzenia gotowości bojowej stathów powietrznych;
- nastąpią zmiany podstawowych wskaźników operacji frontowych /rozmiar, czas trwania, głębokość operacji itp./, co w zasadniczy sposób wpłynie na wykorzystanie sił powietrznych w operacjach.

1. Charakterystyka operacji i działań bojowych sił powietrznych w przeważającej ewentualnej wojnie niekonwencjonalnej

Wojna niekonwencjonalna o charakterze dywersyjnym w warunkach europejskich jest możliwa ze względu na graniczenie państw z dwóch przeciwstawnych obozów. Wojna niekonwencjonalna ma na celu osłabienie gospodarki kraju będącego obiektem "agresji", podważenie swartości jego społeczeństwa, zmocnienie siły opozycji, osłabienie państwa i wywołanie innych skutków o charakterze destrukcyjnym. Wojna niekonwencjonalna może być prowadzona w jednym państwie, gdzie mogą uczestniczyć siły zbrojne narodowe /np. Polska/, lub koalicyjne /np. Czechosłowacja/ w zależności od rozwoju sytuacji.

W wojnie niekonwencjonalnej siły powietrzne mają do spełnienia szczególną rolę. Działania bojowe sił powietrznych będą głównie skierowane na:

- rozpoznanie zamiaru przeciwnika w zakresie prowadzenia działań destrukcyjnych, lokalizowanie /umiejscowienie/ oraz prowadzenie zakłóceń środków radioelektronicznych rozpoznających wroga nadyojo;
- rozpoznanie i obserwacja obszarów /rejonów/, w których skupić się mogą siły destabilizujące porządek publiczny w kraju;
- działalność propagandową i agitacyjną /emitowanie nadyojo, rozpowszechnianie ulotek/ z wykorzystaniem statków powietrznych;
- obserwację powietrzną głównych szlaków komunikacyjnych, ważnych ośrodków przemysłowych i administracyjnych oraz granicy państwowej;
- transport powietrzny sił i środków przeznaczonych do zaprowadzenia ładu, porządku i ochrony mienia państwowego oraz ważnych środków materiałowych niezbędnych do sprawnego funkcjonowania gospodarki państwowej;
- operacyjne wykorzystanie sił powietrznych do rozpoznania i zwalczania sił przeciwnika na obszarze kraju /grup dywersyjno-sabotażowych/;
- działalność profilaktyczną w celu utrzymania wysokiego stanu moralno-politycznego personelu osobowego sił powietrznych.

Sily powietrzne będą musiały stosować specyficzne formy działań bojowych, zarówno zaczepnych jak i obronnych. Pierwsze z nich będą miały na celu wykrycie rozproszonych i ukrywających się sił przeciwnika, a następnie ich szybkie zniszczenie, drugie zaś zapewnienie skutecznych form ochrony i obrony ważnych obiektów /gospodarczych, administracyjnych, komunikacyjnych, łączności itp./ oraz osób. W działaniach tych stosowane będą nowoczesne środki walki, broń oraz różnorodny sprzęt personelu zapewniający skuteczne i niezawodne działanie.

a/ W zakresie rozpoznania zamiaru przeciwnika, wykrywania, lokalizacji oraz zakłóceń środków radioelektronicznych prowadzących wrogą działalność będą wykorzystywane śmigłowce

i samoloty wyposażone w specjalną aparaturę służącą do wykrywania i zakłócania środków emitujących wrogie audyoje, będą stosowane wyloty pojedynczych załóg w oznaczone rejony, prowadzenie nasłuchu i wykrywanie środków radioelektronicznych będzie wykonywane z małych wysokości umożliwiające dokładne określenie miejsca położenia. Dane rozpoznawcze będą przekazywane do ośrodka kierowania. Działalność bojowa załóg śmigłowców może prowadzić się do samodzielnego niszczenia wykrytych obiektów znajdujących się na terenie kraju lub do wspólnego działania z siłami OC.

- b/ Do rozpoznania i obserwacji obszarów /rejonów/ skupiających siły destabilizujące porządek publiczny mogą być zaangażowane załogi śmigłowców i samolotów, które ściśle będą współdziałać z ośrodkiem kierowania. Będą to głównie planowe wyloty pojedynczych załóg i niewielkich grup samolotów i śmigłowców prowadzących obserwację z małych wysokości z dokładnym określeniem lokalizacji wykrytych obiektów i przekazanie informacji do ośrodka kierowania.
- c/ Działalność propagandową i agitacyjną mogą najczęściej prowadzić załogi śmigłowców poprzez wykorzystanie specjalnej akustycznej aparatury oraz poprzez rzut /rozposzcznianie/ ulotek i materiałów propagandowych. Najczęściej będą to wyloty planowane a w szczególnych sytuacjach doraźne, głównie na małych wysokościach.
- d/ Obserwacja powietrza głównych szlaków komunikacyjnych, będzie prowadzona przez załogi samolotów i śmigłowców według ustalonego planu wylotów, natomiast zagrożone odcinki szlaków komunikacyjnych będą rozpoznawane z większym natężeniem szczególnie przez załogi śmigłowców. Obserwacja powietrzna ważnych ośrodków przemysłowych i administracji państwowej będzie głównie prowadzona przez załogi śmigłowców według określonego planu z uwzględnieniem sił i środków będących w określonym stopniu gotowości do działań wspólnie z OC. Obserwacja przestrzeni powietrznej w pasie granicy państwowej ajako ważny element izolujący przepływ informacji z zewnątrz będzie prowadzona z wykorzystaniem załóg samolotów LM, LMB, LB oraz śmigłowców głównie przy ścisłym współdziałaniu z placówkami WOP, oddziałami wojsk obrony wewnętrznej i OC.

- e/ Transport powietrzny sił i środków przeznaczonych do ochrony ładu, porządku i mienia państwowego oraz ważnych środków materialowych będzie prowadzony przy pomocy samolotów i śmigłowców transportowych tak pojedynczymi załogami jak i grupami.
- f/ Operacyjne wykorzystanie sił powietrznych do rozpoznania i zwalczania sił przeciwnika na obszarze kraju, szczególnie grup dywersyjno-sabotażowych będzie prowadzone z wykorzystaniem załóg samolotów lotnictwa myśliwsko-bombowego oraz śmigłowców bojowych. Do transportu sił specjalnych mogą być wykorzystane śmigłowce i samoloty transportowe. Działania bojowe będą prowadzone z wykorzystaniem obywatelskich środków rażenia i przy ścisłym współdziałaniu z OC.
- g/ Działalność profilaktyczną w zakresie utrzymywania wysokiego stanu moralno-politycznego personelu osobowego sił powietrznych sprowadzać się będzie do systematycznej pracy w celu utrzymywania wysokiej wartości ideowo-politycznej, odporności na oddziaływanie wojny psychologicznej, wysokiego poziomu dyscyplinowania i nastrojów na tle sytuacji polityczno-militarnej.

Należy stwierdzić, że istnieje zatem ewentualność skutecznego wpływu na rozwój sytuacji wewnętrznej w państwie /militarnej i propagandowo-społecznej/ będącym obiektem agresji w kierunku zmniejszenia skali działań niekonwencjonalnych przeciwnika.

2. Charakterystyka operacji i działań bojowych sił powietrznych w przyszłej ewentualnej wojnie regionalnej w Europie Środkowej

Wojny regionalnej w Europie Środkowej nie należy wykluczyć. Możliwy w przyszłości układ sytuacji może spowodować, że USA nie uznają za celowe powstrzymanie RFN od działań zbrojnych, a ZSRR wobec groźby przerodzenia się konfliktu regionalnego w konflikt jądrowy - przynajmniej w początkowym okresie - od swojego udziału też się powstrzyma. Polska nie mogąc z powyższych względów korzystać z czynnej ochrony i wsparcia sił zbrojnych ZSRR, może ewentualnie liczyć na sojuszniczą współpracę z Czechosłowacją i NRD, co z drugiej strony może spowodować włączenie się do konfliktu europejskiego ich sojuszników RFN.

Taki ewentualny obraz rozwoju sytuacji może doprowadzić do przyszłej wojny regionalnej w Europie środkowej. Stąd wynika konieczność posiadania w kraju, w zasadzie na całym jego terytorium, znacznych sił zdolnych do zapewnienia bezpośredniej i pośredniej ochrony zasadniczych obiektów gospodarczych, administracyjnych, politycznych i wojskowych. Wyłoni się też konieczność posiadania znacznych sił zdolnych do podjęcia skutecznych działań zaczepnych, przeciwdesantowych, przeciwterrorystycznych, przeciwpartyzanckich.

Jednakże podstawowe znaczenie dla przebiegu i wyniku takiej wojny mieć będą działania sił zbrojnych na froncie zewnętrznym.

Sily powietrzne w ewentualnej wojnie regionalnej w Europie środkowej będą zasadniczym rodzajem sił zbrojnych w walce o wywołanie i utrzymanie panowania w powietrzu, co jest warunkiem skutecznego prowadzenia operacji na lądowych teatrach działań wojennych. Można jednak sądzić, że w pierwszej 10-lociu XXI wieku może nastąpić przewartościowanie w zakresie znaczenia sił powietrznych na korzyść broni przeciwpowietrznej. Istotnym elementem działań w wojnie regionalnej, szczególnie od początku XXI wieku będzie walka w kosmosie /środkami udostępnionymi przez supermocarstwa/ również w tym okresie nastąpi przystosowanie niektórych środków walki, a szczególnie lotnictwa do prowadzenia działań w stratosferze jako element łączący działania na ziemi i w kosmosie /tzw. "klauza spinająca powyższe działania"/. Powyższe czynniki w zasadniczy sposób będą determinować uwarunkowania oraz wpływać na rozwój i prowadzenie działań bojowych na ziemi.

Lotnictwo w wojnie regionalnej będzie jedną z głównych sił uderzeniowych w operacjach wojsk lądowych zarówno w warunkach stosowania broni jądrowej, jak i bez jej użycia w wojnie konwencjonalnej. Względy taktyczne i operacyjne w wojnie regionalnej będą uzasadniały konieczność bezpośredniego dysponowania lotnictwem przez dowódców związków operacyjnych i taktycznych, a nawet w niektórych przypadkach przez dowódców oddziałów wojsk lądowych. Należy przewidywać znaczny wzrost roli i intensywny rozwój lotnictwa wojsk lądowych z przeznaczeniem do wykonywania takich zadań, jak: rozpoznawanie powietrzne, wsparcie ogniowe, transport powietrzny, oraz zadania pomocnicze.

Przewiduje się, że lotnictwo wojsk lądowych będzie wyposażone w doskonalszy sprzęt i środki rażenia głównie kierowane i odpalane ze znacznych odległości. Ponadto do lotnictwa wojsk lądowych w szerokim zakresie zostaną wprowadzone bezpilotowe środki rozpoznawcze. Działania bojowe wojsk lądowych będą charakteryzować się dużą dynamiką przy jednoczesnym wykorzystaniu precyzyjnych środków rażenia, co zwiększy znacznie manewrowość wojsk lądowych.

W wojnie regionalnej zwiększy się zapotrzebowanie na śmigłowy transport powietrzny, nastąpi tzw. "uskrzydlenie" wojsk lądowych. Śmigłowe transportowe nieoświadczone rolę będą odgrywać w zakresie dostarczania precyzyjnych środków rażenia w tym głownie jądrowych i kasotowych bezpośrednio na stanowiska startowe. Od połowy lat 90-tych XX wieku ogólne zasady użycia lotnictwa myśliwsko-bombowego nie ulegną większym zmianom. W tym czasie przede wszystkim będą udoskonalane systemy aparatury pokładowej oraz wdrażano nowe precyzyjne środki rażenia charakteryzujące się zwiększoną celnością i odległością oraz siłą rażenia.

W początkowych latach XXI wieku w wojnie regionalnej po udoskonaleniu systemów naprowadzania pocisków rakietyjnych oraz bomb lotniczych może nastąpić przearteściowanie zasad użycia lotnictwa myśliwsko-bombowego w kierunku działania lotnictwa małymi grupami, a nawet pojedynczymi samolotami w złożonych warunkach atmosferycznych z jednoczesnym rozpoznaniem i rażeniem obiektów bez ich widoczności warstwowej. W wykorzystaniu lotnictwa myśliwsko-bombowego nastąpi znaczny postęp w zakresie reagowania na pojawiające się obiekty pola walki /działania głownie na wezwanie z pola walki/. W wojnie regionalnej działania bojowe lotnictwa będą prowadzone głownie na niskich i stratosferycznych wysokościach - spowodowane to będzie głownie silnie rozbudowującymi się systemami obrony przeciwlotniczej.

W związku z rozwojem środków walki radioelektronicznej w kierunku zakłócania systemów radionawigacyjnych lotnictwa i systemów naprowadzania należy się liczyć z możliwością rozwoju urządzeń pokładowych odpornych na przeciwdziałanie

/zakłócanie/ nieprzyjaciela.

W konfliktach regionalnych nadal lotnictwo myśliwskie będzie stanowiło istotny składnik systemu obrony przeciwojenniczej i obrony powietrznej mimo burzliwego rozwoju naziemnych środków przeciwlotniczych. Należy się jednak liczyć, że od początku XXI wieku w wojnie regionalnej w Europie Środkowej może rola lotnictwa myśliwskiego stopniowo ulegać zmniejszeniu, szczególnie w ramach systemu obrony przeciwojenniczej wojsk. Głównie ze względu na wielowarstwową strefę ognia przeciwlotniczych zestawów rakietowych. Lotnictwo myśliwskie może pozostać nadal aktywnym środkiem walki w konfliktach regionalnych ze względu na możliwość zwiększenia przestrzeni samodzielnego działania /poza strefami rażenia środków rakietowych/, stosowania nowej generacji środków rażenia /odpalanych z dużej odległości rzędu 100-300 km/.

W warunkach wojny regionalnej będzie istniała możliwość wyboru form obrony obiektów i rejonów oraz manewru operacyjnego ze względu na wzrost doskonałości sprzętu wojsk obrony przeciwlotniczej.

Do końca XX wieku w wojnie regionalnej lotnictwo rozpoznawcze będzie głównym środkiem prowadzenia rozpoznania powietrznego, sposoby działania lotnictwa rozpoznawczego nie ulegną zasadniczym zmianom. Natomiast wyposażenie samolotów rozpoznawczych będzie doskonałone, a zmiany będą szły w kierunku automatyzacji zdobywania, zbierania i przekazywania informacji rozpoznawczych. Od początku XXI wieku może nastąpić przewartościowanie użycia lotnictwa rozpoznawczego w kierunku zmniejszenia jego roli w zdobywaniu informacji rozpoznawczych na korzyść kosmicznych i bezpilotowych środków rozpoznania.

W lotnictwie transportowym nie przewiduje się zasadniczych zmian w dziedzinie zastosowania w odniesieniu do horyzontu czasowego do końca XX wieku, w dalszym jednak ciągu będzie doskonałony sprzęt do przebiegów drogą powietrzną zaopatrzenia dla wojsk. W szerokiej skali nastąpi rozwój transportu kontenerowego z zastosowaniem automatyzacji załadunku i wylądowania. Transportu powietrznego w wojnie regionalnej będzie odgrywał coraz większe znaczenie w działaniach bojowych wojsk lądowych.

W dowodzeniu lotnictwem uczestniczącym w przyszłych operacjach będzie wprowadzony zautomatyzowany system koordynowania i dowodzenia tym lotnictwem.

Wzycanie lotnictwa wsparcia przez wojska lądowe będzie możliwe do szerszej taktycznych.

3. Charakterystyka operacji i działań bojowych sił powietrznych w przyszłej ewentualnej wojnie światowej

Wojna światowa może się rozpocząć poza Europą lub w Europie, od działań niekonwencjonalnych, stopniowo przeradzając się w wojnę konwencjonalną, a następnie jądrową.

W fazach poprzedzających rozszerzenie się działań wojennych na skalę wojny światowej, wydarzenia prawdopodobnie będą rozwijały się tak samo lub podobnie jak przedstawiono to w "Ogólnej charakterystyce wojny niekonwencjonalnej w warunkach PRL" oraz "Ogólnej charakterystyce przyszłej ewentualnej wojny regionalnej w Europie Środkowej". W warunkach wojny światowej roznach działań bojowych będzie większy ze względu na udział w konflikcie armii supermocarstw w koalicyjnym systemie operacji i działań bojowych.

Siły powietrzne PRL /Wojska Lotnicze Frontu/ wprowadzone będą do działań z głębi - w miarę przegrupowania na kierunek operacyjny wchodzące w skład frontu.

Sposoby i formy działań bojowych sił powietrznych w zasadniczy sposób nie będą się różniły od działań bojowych, jak w ewentualnej przyszłej wojnie regionalnej w Europie Środkowej. Po przerodzeniu się wojny konwencjonalnej w konflikt nuklearny należy się liczyć z użyciem w systemie koalicyjnym narodowych sił powietrznych do wykonania określonych uderzeń bronią masowego rażenia zgodnie z planem dowództwa Połączonych Sił Zbrojnych Państw Stron Układu Warszawskiego.

W nieograniczonej wojnie jądrowej wielką rolę odgrywać będzie ratownictwo. Należy się liczyć, że część sił powietrznych /lotnictwo transportowe, sanitarne i łącznikowe/ będą wykorzystywane w systemie obrony cywilnej kraju.

W początku XXI wieku jest możliwe powstanie w ramach sił powietrznych specjalnych jednostek ratownictwa, przygotowanych do prowadzenia akcji ratowniczej po uderzeniach bronią masowego rażenia.

W perspektywie początku XXI wieku podstawowe zasady użycia sił powietrznych w światowej wojnie jądrowej nie ulegną zmianie. Wzrośnie jednak prawdopodobieństwo przewartościowania udziału lotnictwa na korzyść inteligentnych precyzyjnych broni jądrowych.

4. Charakterystyka ogólna przyszłych ewentualnych operacji i działań bojowych obrony powietrzno-kosmicznej w wojnie światowej

Na podstawie długoterminowych prognoz z zakresu rozwoju stosunków międzynarodowych, nauki, postępu technicznego oraz aktualnego i przyszłościowego rozwoju sił zbrojnych można z dużą dozą dokładności przewidzieć, że do roku 2015 powstaną i będą funkcjonować koalicyjne systemy obrony powietrzno-kosmicznej, przeznaczono do niszczenia obiektów powietrzno-kosmicznych, przenoszonych lub uzbrojonych w środki masowego rażenia.

W środkowej Europie powstaną zapewniające obronę powietrzno-kosmiczną. Jeden składający się z narodowych systemów obrony powietrznej, obrony powietrznej wojsk operacyjnych oraz koalicyjnego systemu obrony kosmicznej państw Układu Warszawskiego. Drugi - o podobnym składzie - obejmujący państwa NATO.

Elementy systemu obrony kosmicznej będą rozmieszczone na terytoriach państw uczestników Układu Warszawskiego i państw NATO z przewagą w ZSRR i USA, a także w kosmosie.

Koalicyjne systemy obrony powietrznej i kosmicznej będą posiadały w swych składach elementy obrony przeciwlotniczej, obrony przeciwrakietowej i obrony przeciwsatelitarnej.

Narodowe systemy obrony powietrznej oraz wojsk operacyjnych będą posiadały szczególnie rozbudowaną obronę przeciwlotniczą i przeciwrakietową /do zwalczania rakiet taktycznych i operacyjnych/, natomiast koalicyjne systemy obrony kosmicznej - obronę przeciwrakietową i przeciwsatelitarną.

Każdy z systemów obrony powietrzno-kosmicznej, wchodzący w skład koalicyjnego systemu obrony powietrzno-kosmicznej, niezależnie od zadań realizowanych w interesie własnego państwa będzie również prowadził działania na korzyść pozostałych państw uczestników określonego układu lub paktu.

Bez względu na rozwój sytuacji międzynarodowej, istniejących napięć i odprężeń, koalicyjne systemy obrony powietrzno-kosmicznej będą posiadały stany osobowe i wyposażenie bojowe

przewidziano na okres "W", znajdujące się w ciągłej gotowości do natychmiastowego przystąpienia do prowadzenia działań wojennych, w ścisłym współdziałaniu z pozostałymi rodzajami sił zbrojnych.

Przydadą ewentualną powietrzno-kosmiczną operację obrony, będzie charakteryzował **z a c z e p n y c h a r a k t e r**. Oznacza to, że oprócz niszczenia sił i środków napadu powietrzno-kosmicznego w powietrzu i w kosmosie będą one niszczone jednocześnie również na ziemi /morzu/, w miejscach ich rozmieszczenia /bazowania/. Te ostatnie zadanie będą realizowały powietrzne, kosmiczne, morskie i lądowe siły uderzeniowe. Tak więc w powietrzno-kosmicznej operacji obronnej będą uczestniczyły wszystkie rodzaje sił zbrojnych, a wyniki jej przesądzą o charakterze przebiegu dalszych działań wojennych.

G ł ę b o k o ść powietrzno-kosmicznej operacji obronnej będzie nieograniczona, a to ze względu na możliwości kosmicznych środków walki, natomiast głębokość powietrznych operacji obronnych będzie uzależniona od zasięgu działania środków napadu powietrznego przeciwnika i będzie przypuszczalnie wynosić około 2 tys. km od linii styczności przeciwnych stron.

S z e r o k o ść pasa obrony powietrzno-kosmicznej może wynosić od 300 km w środkowej Europie do kilku tys. km, jeśli chodzi o terytorium ZSRR, natomiast szerokość pasa działań bojowych sił i środków obrony powietrzno-kosmicznej będzie praktycznie nieograniczona.

C z a s t r w a n i a powietrzno-kosmicznej operacji będzie uzależniony od czasu trwania wojny. Oznacza to, że rozpocznie się ona z chwilą napadu środków napadu powietrzno-kosmicznych przeciwnika i zakończy się z chwilą zakończenia wojny. W czasie jej trwania mogą występować okresy bardzo intensywnych działań bojowych, trwające od kilku godzin do kilku dni oraz okresy systematycznych działań, polegających na działaniach przede wszystkim wszelkiego rodzaju rozpoznania powietrzno-kosmicznego i sporadycznych walkach powietrzno-kosmicznych. Można sądzić, że najbardziej intensywne działania będą miały miejsce podczas pierwszego masowego uderzenia przeciwnika. Działania bojowe w tym okresie mogą w pewnym

sensie przesądzić o przebiegu dalszych działań wojennych. Kolejne działania /o ile będą/ będą ograniczone pod względem zasięgu, ilości zaangażowanych sił i środków napadu powietrzno-kosmicznych, obiektów uderzeń, a także przy znacznie zmniejszonym potencjale obrony powietrzno-kosmicznej, wynikłych z poniesionych strat.

W powietrzno-kosmicznej operacji obronnej będzie można wyróżnić trzy fazy: 1 - działania prowadzone w kosmosie; 2 - działania prowadzone w kosmosie i w powietrzu; 3 - działania prowadzone w kosmosie, powietrzu i na ziemi /worszu/. Podczas długotrwałych działań bojowych, fazy te mogą się zaciierać a działania będą toczyć się równoległe we wszystkich wymiarach.

Dowodzenie siłami koalicyjnych systemów obrony powietrzno-kosmicznych będzie realizowane z rachony SD przez dowódców tych systemów, którzy będą stawiali zadania bojowe dla dowódców narodowych systemów obrony powietrzno-kosmicznej i dowódców teatrów działań wojennych.

Przyszłe działania bojowe koalicyjnej obrony powietrzno-kosmicznej będą przebiegały w trzech wymiarach tj. kosmosie, powietrzu i na ziemi /worszu/. Po wykryciu i identyfikacji startu środków napadu powietrzno-kosmicznych, działania bojowe rozpoczną kosmiczne środki walki. Ich głównym zadaniem będzie niszczenie kosmicznych środków rozpoznania, łączności oraz satelitów naprowadzania i zwalczających obiekty w kosmosie i powietrzu, umieszczone jeszcze w okresie pokoju i te, które zdążyły już wystartować z ziemi /worszu/. Jednocześnie włączy się do działania obrona przeciurakietowa, która będzie niszczyła główce rakietowe w kosmosie i w powietrzu /te, które nie zostały zniszczone w kosmosie oraz główce rakiet taktycznych i operacyjno-taktycznych/. Działania bojowe w tej fazie walki charakteryzować się będą błyskawicznymi przebiegami, automatycznymi wykryciami, oceną przydziału i niszczeniem celów kosmicznych i powietrznych. Rola człowieka ograniczy się do podjęcia decyzji o uruchomieniu systemu i przekształceniu odpowiednich sygnałów do automatycznych stacji kierujących środkami walki kosmicznej oraz obserwacji na ekranach przebiegu i rezultatów walki.

Po upływie kilku minut, do działań bojowych włączą się narodowe systemy obrony powietrznej. W tej fazie działania bojowe będą toczyły się w kosmosie i w powietrzu.

Narodowe systemy obrony powietrznej swój główny wysiłek skupią na wykryciu, identyfikacji i niszczeniu środków napadu powietrznego, które nie zostały zniszczone przez system koalicyjny. W tej fazie w pierwszej kolejności przystąpią do działań systemy obrony powietrznej wojsk operacyjnych. Następnie kolejne systemy obrony powietrznej znajdujące się głębiej.

Efektywność działań bojowych systemów obrony powietrznej w dużej mierze będzie uzależniona od wyników działania prowadzonych w kosmosie.

W tej fazie działań bojowych zaangażowany będzie cały potencjał obrony powietrzno-kosmicznej, który jednocześnie będzie zabezpieczał start i przelet własnych sił i środków uderzeniowych, skierowanych do niszczenia sił i środków walki przeciwnika znajdujących się na ziemi /aerzu/.

Tak więc po kilku minutach od rozpoczęcia działań wojennych, powietrzno-kosmiczna operacja obronna będzie prowadzona wszystkimi siłami i środkami zarówno obronnymi, jak i uderzeniowymi. Działania bojowe będą prowadzone we wszystkich wymiarach tj. kosmosie, powietrzu, ziemi /aerzu/. Ten okres operacji może trwać do kilku godzin.

W zależności od wyników pierwszego okresu operacji, dalsze działania bojowe mogą być zaniechane, lub prowadzone tylko ograniczonymi siłami, na wybranych kierunkach operacyjnych, a ich intensywność systematycznie będzie się zmniejszać ze względu na ponieszone straty przez walczące strony.

~~1234~~

